

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec " 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec " 2.—
 V upravi prejema mesečno . . . 1.—70
Sobotna izdaja:
 za celo leto " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

== Inserati: ==
 Enostolpna petstvarsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Porokna osamlila, zabavala, osamljena itd.:
 enostolpna petstvarsta po 18 vin.
Poslano:
 enostolpna petstvarsta po 30 vin.
 Izdaja vsak dan, izvenredni ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopis se ne vračajo; nehranljiva pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74 —

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Volilci.

Volitve v deželni zbor so pred durmi. Odločili bodete, v katere roke pride deželna zakonodaja in uprava deželne gospodarstva prihodnjih šest let. Slovenska Ljudska Stranka, kateri ste pred petimi leti poverili večino v deželni hiši, kaže s ponosom na svoje petletno pošteno blagonsko zakonodajno in upravno delo. To delo hočemo nadaljevati, da gospodarsko in kulturno prenovimo našo milo domovino, ki bodi prijazni dom vseh svojih otrok. Na novo delo gremo — prvi čin tega dela pa bodi sijajna zmaga poštenega ljudstva pri volitvah.

Naši kandidati so sledeči: V splošnem volilnem razredu, ki voli dne 1. decembra t. l., in sicer vsak volilni okraj po enega poslanca:

1. V mestu Ljubljana: Ivan Kregar, pasar, hišni posestnik, predsednik obrtno-pospeševalnega urada itd. v Ljubljani.

2. V ljubljanski okolici (sodni okraj Ljubljana brez ljubljanskega mesta): Mihael Dimnik, posestnik v Jaršah ob Savi, občina Ježica.

3. V sodnih okrajih Radoljica—Kranjska gora—Tržič: Ivan Piber, župnik v Gorjah.

4. V sodnih okrajih Kranj—Škofja loka: Evgen Jarc, državni poslanec v Ljubljani.

5. V sodnih okrajih Kamnik—Brdo: Ivan Lavrenčič, dekan v Kamniku.

6. V sodnih okrajih Vrhnika—Logatec—Idrija—Cirknica: Anton Kobl, posestnik in trgovec na Bregu, občina Preserje.

7. V sodnih okrajih Postojna—Senožeče—Ilirska Bistrica—Vipava—Lož: Dr. Vladislav Pegan, deželni odbornik v Ljubljani.

8. V sodnih okrajih Litija—Višnja gora—Radeče: Dr. Ivan Zajec, deželni odbornik v Ljubljani.

9. V sodnih okrajih Krško—Kostanjevica—Mokronog—Trebneje: Ivan Hladnik, župnik in državni poslanec v Trebeljnem.

10. V sodnih okrajih Kočevje—Velike Lašče—Ribnica—Žužemberk: Fran Jaklič, državni poslanec v Dobropoljah.

11. V sodnih okrajih Novo mesto—Črnomelj—Metlika: Alojzij Mihelič, župan na Lokvici.

Kandidati v kmetskih občinah, ki volijo dne 9. decembra t. l.:

1. V volilnem okraju Ljubljana—Vrhnika, ki voli skupaj dva poslanca: Franc Povše, državni poslanec v Ljubljani in Dr. Ivan Šusteršič, deželni glavar v Ljubljani.

2. V volilnem okraju Kamnik—Brdo, ki voli enega poslanca: Dr. Janez Krek, državni poslanec v Ljubljani.

3. V volilnem okraju Kranj—Tržič—Škofja Loka, ki voli skupaj dva poslanca: Franc Demšar, državni poslanec na Češnjici in Ivan Zabret, posestnik in cestni načelnik v Bobovku.

4. V volilnem okraju Postojna—Logatec—Senožeče—Lož—Il. Bistrica—Cirknica, ki voli skupaj dva poslanca: Franc Drobnič, župan občine Bloke in posestnik v Novivasi in Dr. Ignacij Žitnik, državni poslanec v Ljubljani.

5. V volilnem okraju Radoljica—Kranjskagora, ki voli enega poslanca: Josip vitez Pogačnik, državni poslanec v Podnartu.

6. V volilnem okraju Vipava—Idrija, ki voli enega poslanca: Bogomir Perharc, župan v Vipavi.

7. V volilnem okraju Novo mesto—Kostanjevica—Krško, ki voli enega poslanca: Josip Zorc, župan v Kandiji.

8. V volilnem okraju Trebnje—Višnja gora—Žužemberk—Mokronog—Litija—Radeče, ki voli skupaj tri poslanca: Franc Košak, župan na Grosupljem, Dr. Evgen Lampe, deželni odbornik v Ljubljani in Ivan Vehovec, župan v Žužemberku.

9. V volilnem okraju Kočevje—Ribnica—Velike Lašče, ki voli skupaj dva poslanca: Anton Lovšin, posestnik v Jurjevi št. 34 in Karol Škulj, kaplan v Ribnici.

10. V volilnem okraju Črnomelj—Metlika: Karol Dermastia, učitelj slov. trgovske šole v Ljubljani.

Kandidati za mesta in trge se razglasijo pozneje.

Volilci! Dne 1. in 9. decembra vsi na volišče, da bo ljudska zmaga častna.

Zapišimo na glasovnice samo navedene ljudske kandidate in nobenega drugega. Pokažimo zopet svetu, da smo strogo disciplinirana, moško zavedna in nepremagljiva ljudska armada.

Naprej za ljudsko pravdo! Z Bogom za ljudstvo!

V Ljubljani, dne 8. novembra 1913.

Izvrševalni odbor Slovenske Ljudske Stranke!

Dr. Iv. Šusteršič, t. č. načelnik stranke.

Kaj zopet liberalci lažejo?

Liberalci imajo malo časa pred volitvami, zato pa morajo hitro lažati.

Sicer si ne morejo nič novega več izmisliti, zato pa pogrevajo stare laži.

Dobili smo v roke dva letaka, enega iz Notranjske in enega iz Dolenjske, v katerih je nabranih nekaj takih laži z običajno zabelo liberalne surovosti.

Najprej vpijejo, da je kranjska dežela na robu propada, to pa seveda ni res, kajti liberalci že pet let vsako leto propovedujejo propad, ampak kranjska dežela kljub temu vedno trdnjeje stoji.

Letak iz Notranjske, ki je izšel v Idriji v tiskarni Hinko Saxa, torej v neposredni bližini znanega frazerja Gangla, vpije, da je v petih letih S. L. S. napravila tri milijone kron. To pa ni res.

Zapravi se ni niti en vinar deželne denarja, pač pa je deželni zastop tako modro gospodaril, da je obvaroval domačega davkoplačevalca ogromnih bremen, katera bi mu bila naložila narodno - napredna stranka, ako bi šlo po njenih željah.

Liberalni letak trdi, da se morajo zvišati deželne doklade za 100 odstotkov.

To je pa velika laž.

Tako bi gospodarila liberalna stranka, ako bi ona imela odločevati v deželi.

Slovenska Ljudska Stranka se je postavila na stališče, da mora k ogromnim, vedno večjim stroškom za šolstvo in za zdravstvo prispevati država in v ta namen so naši poslanci v državnem zboru zastavili vse sile za to, da se vpeljejo davki, katere morajo plačevati veliki bogataši.

Taki davki so: davek na avtomobile, davek na šampanjca in šumeča vina, davek na stave pri konjskih dirkah, davek na one, ki imajo čez 10.000 K letnega dohodka, in sicer tako, da, čim večji je dohodek, tem višja je tudi izmera davka.

Ti davki, ki gotovo ne bodo zadeli nobenega kranjskega kmeta, naj služijo v ta namen, da se pokrijejo stroški za šole, bolnišnice itd.

Liberalci pa zahtevajo, da se naj zvišajo doklade na zemljiški in hišni davek na celih 100 odstotkov.

Vsakemu je torej jasno, katera

stranka varuje interes kmečkih davkoplačevalcev.

Na eni strani vpijejo, da je dežela prišla na kant in ima prazne blagajne, na drugi strani pa lažejo, da so milijoni deželne denarja naloženi v Dalmaciji.

Tudi to ni res.

Vsi razpoložljivi deželni denarji so plodonosno naloženi v zanesljivih denarnih zavodih na Dunaju in v Ljubljani.

Velika laž je torej, da je deželni odbor kriv pomanjkanja denarja, vsled katerega mora ljudstvo iti v Ameriko.

Ravno nasprotno je res, da je deželni odbor v zadnjih petih letih milijone državnega denarja pripeljal na Kranjsko za javne zgradbe, pri katerih je dobilo služka na tisoče domačih ljudi. Samo deželna banka je za potrebe občin in v razbremenitev kmetskih posojilnic v enem letu pripeljala čez 3 milijone kron tujega denarja v deželo.

Idrijski letak vpije:

Učitelji z rodbinami, ki živijo samo šoli in ne uganjajo že v šoli klerikalne politike, stradajo brez draginjske doklade.

To je laž, kajti vsi oženjeni učitelji uživajo 25odstotno draginjsko doklado.

Laž je, da je S. L. S. ovirala ustanovitev c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani.

Res je pa, da se je S. L. S. potegovala vedno za obrtno šolo in je obsojala samo postopanje ljubljanskega župana, vsled katerega je ljubljansko mesto izgubilo 900.000 K.

S. L. S. je obsojala tudi način, kako se je zgradba te šole oddala, ki je bil ljubljansko mesto oškodoval.

Laž je, da je S. L. S. pripomogla Nemcem do gimnazij v Ljubljani in v Kočevju, resnica je pa, da je kočevska gimnazija že obstojala davno, preden je obstojala S. L. S., katera je vse moči zastavila in tudi dosegla, da so se slovenile razne srednje šole na Kranjskem. Proti nemškemu šolskemu nadzorniku je S. L. S. protestirala, Nemce v ljubljanski občinski svet so pa Nemci sami izvolili.

Slovenske učne knjige so se izdale z izdatno pomočjo kranjskega deželne odbora.

Ni res, da je S. L. S. vrgla na cesto paznika prisilne delavnice Bučarja za to, ker je branil čast svoje žene. Res pa

LISTEK.

Dogodek iz dijaškega življenja.

Spisal Reimichl.

Gospod Potokar, profesor latinščine, je bil majhen, debel možiček z gladkim, okroglim obrazom in s svetlim, visokim čelom, pod katerim se je svetilo dvoje majhnih, nemirnih oči, ki pa so bile tako kratkovidne, da niso razločile tri pedi od nosa krave od kože. A imel je dobro srce. Bil je sicer strog, včasih še celo nekoliko neuljuden, a imel je veliko slabo skrite dobrosrčnosti. Poleg tega je razumel latinščino temeljito; zato pa je tudi zahteval, da morajo imeti njegovi učenci vse besede in glagole latinskega jezika v mizincu. Vsako nepazljivost in neznanje je kaznoval z zaporom. Ostali bodete po uri tukaj in se učili latinške besede in glagole. Tako je vselej kaznoval tene učenca. A tudi med časom zapore niso bili kaznovani čisto varni pred profesorjem. Sicer ni ostal v razredu, ampak je šel v konferenčno sobo, kjer je škilil v časopis. A prišel je vsakih pet minut v razred, da bi videl, če mu ni ušel kdo izmed ljubih prijateljev. Navadno je vtaknil le glavo v odprtino, a jo je

umaknil takoj nazaj in mrmral: »Tako, tako, lepo, lepo!« Le semintja, če je bil posebno dobre volje, je prišel notri, obstal pri prvih klopeh in je nagovoril »drage prijatelje«. K tem je spadal posebno dijak Likar, ki je moral sedeti vsak teden trikrat. Bil je talentiran dijak, ki pa ni porabil božjih darov, da bi se naučil znanosti, ampak le za proste umetnosti, namreč za neumna dejanja in nagajanje. V razredni knjigi ni bilo mogoče brati o njem veliko hvalevrednega; tembolj pa so ga hvalili in cenili njegovi prijatelji zaradi junaških činov, kot junaka in moža.

Bilo je v sredi novembra. V tej polovici meseca je moral Likar ravno petnajstkrat sedeti. Kmalu ga je začela vsa stvar dolgočasiti in sklenil je, dobiti namestnika, ki bi bil zaprt namesto njega. Kot je mislil, tako je storil. Vzel je stare hlače jih napolnil s slamo, v gornjo odprtino pa je vtaknil natlačeno slamnato vrečo, ki jo je oblekel v telovnik in sukno; zgoraj pa je pritrdil lepo bučo in posadil nanjo dijaško čepico. Napravil je tudi močne roke, ki so podpirale težko glavo. In temu možu je naložil Likar težavni poklic. Misli je seveda na profesorjevo kratkovidnost, ki gotovo ne bo mogel ločiti slamnatega moža od pravega dijaka.

Med »Živel!« kliči je prinesel Likar

drugi dan popoldne moža v razred. Zadnjo uro je bila latinščina. Pred profesorjem prihodom so skrili moža pod zadnji klopi. Srečno je minila prva ura. Pouk druge se je pričel, toda šepetanje in kihanje v zadnjih vrstah ni potihnilo. Tedaj je zavpil gospod Potokar:

»Kakšen semenj pa je tam zadaj?... Likar, ali zopet nagajate?«

Drzno se je dvignil poklicani in glasno rekel:

»Prav lepo prosim, gospod profesor, jaz ničesar ne delam.«

»Jezik za zobmi!« je vpil profesor dalje. »Ali mislite, da bom jaz vam pokoren?... Vstanite! Bomo videli, če kaj znate? — — — Prestavite — vrsta petnajst — cel odstavek!«

Likarjeva prestava je bila zelo slaba. Čez nekaj časa je profesor glasno vzkliknil:

»Likar, Likar, mislim, da niste za danes ničesar študirali... Povejte mi sedaj nekaj glagolov. Kaj se pravi 'nositi'?«

»Nositi se pravi 'ferre'!« je Likar pravilno odgovoril.

»Praesens, perfekt, particip!«

»Ferro — fertuli — ferlatum!« je Likar hladnokrvno odgovoril.

Profesor Potokar bi se bil skoro onesvestil.

»O sveto nebo!« je zastokal. »Likar, vi ste veliko, največje tele, ki hodi v par škornjih. Zapomnite si, predznej, to je smrtni greh, žalitev plemenite latinščine... O sramota, o groza! — Likar, ostali bodete po šoli tukaj, da zakrpate vašo pamet!«

Dijaki v zadnjih klopeh so začeli kihati, da bi zadušili smeh. Profesor je postal nervozen in je kaznoval še dva druga učenca z zaporom.

Ob 4. uri se je razred polagoma izpraznil. Tudi profesor je odšel. Le kaznjenci so smehljaje še ostali. Toda Likar ni ostal dolgo. Vzdignil je moža in ga posadil v zadnji klopi. Nato se je veselo zasmel, kajti mož je sedel čudovito pravilno: sedel je trdno, podpiral glavo z rokama in gledal v odprto knjigo. Tudi boljše oko bi se zmotilo na prvi pogled, kaj šele kratkovidno profesorjevo oko! Ko so moža še dobro pritrdili na klopi, se je splazil Likar tiho skozi vrata in stekel v sosednjo hišo.

V razredu je bilo nekaj časa tiho. Le semintja sta se dijaka na tihem zasmejala. Čez četrte ure je prišel profesor in pomolil glavo v sobo, da bi videl, če so vsi; nato je prišel še dvakrat in vselej rekel: »Tako — tako — lepo — lepo«, in je zopet šel. Zadnji četrte ure je prišel zopet. A sedaj se je vstopil pred prvo klopi, se ponosno razkoračil in po-

je, da je bil paznik Bučar odslovljen, ker je povzročil nesramne dopise v »Dnevnu« in se s tem izkazal ne vrednega deželne službe.

Dalje laže idrijski letak, da je glasovala S. L. S. v deželnem zboru proti splošni in enaki volilni pravici.

S. L. S. je stala vedno v prvih vrstah v borbi za splošno in enako volilno pravico, glasovala je pa proti komediji, katero je liberalna stranka v deželnem zboru uganjala s tem, da je stavila nemogoč predlog.

S. L. S. je ustanovila neštene kmetijske posojilnice proti oduštvu v hudem boju z liberalno stranko, katera je vedno stala na strani oderuhov.

Neresnično je, da nasprotuje S. L. S. deželni zavarovalnici zoper požar, zoper škodo po toči in zoper živinske neizgode.

Res pa je, da se je v deželnem zboru izrekla S. L. S. za to, da se osnuje javne zavarovalnice, liberalna stranka je pa temu predlogu nasprotovala.

Do ustanovitve deželne zavarovalnice doslej še ni prišlo zaradi tega, ker so poslanci S. L. S. v državnem zboru stavili zahtevo, da mora zavarovanje prevzeti država, kajti država ima več sredstev v ta namen, kakor dežela.

Laž je, da imajo dobiček od Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani posamezniki, res pa je, da je osnovana Vzajemna zavarovalnica na podlagi vzajemnosti in je vsled tega izključeno, da bi dobički iz zavarovanja prišli v korist komu drugemu, kakor zavarovancem samim.

Take deželne zavarovalnice zoper živinske neizgode, kakršne je pa predlagal neki liberalni poslanec v deželnem zboru, S. L. S. ne bo vpeljala, ker taka zavarovalnica bi redila samo veliko število uradništva, živinorejci pa bi bili s plačili preveč obremenjeni, ali bi pa morala dežela, kakor se po nekaterih drugih kronovinah godi, vsako leto velikanske vsote doplačevati.

Zavarovanje zoper živinske neizgode se bo izvedlo na podlagi krajevnih ljudskih zavarovalnic, koder bodo živinorejci to svobodno sami sklenili.

Laž je, da je deželni odbor vtaknil poldrugi milijon kron v Završnico na Gorenjskem, res pa je, da se doslej za zgradbo te velevažne naprave, ki bo povzdignila gospodarstvo na celotno Gorenjsko, ni izdalo še niti pol milijona kron in da se gradi mnogo cenejše, nego je bilo proračunjeno.

S tem, da je deželni odbor zahteval za deželo najvažnejše vodne sile, je storil velikansko narodno gospodarsko delo v korist naših kronovin.

Zakaj se pa tuje judovske družbe tako silno potegujejo za te vodne sile, ako imajo res tako malo pomena, kakor liberalci pravijo? Liberalna stranka se s svojim nasprotovanjem proti podeželjenju velikih vodnih sil na Gorenjskem obnaša tako, kakor da bi bila od judov plačana.

Laž je, da naj plačujeta Notranjska in Dolenjska za Gorenjsko t. j. za električno gorenjsko deželno centralo, kajti električni tok bodo pla-

čali oni kraji, ki ga bodo uživali.

Da bi pa taka naprava ne nesla v doglednem času toliko dohodkov, da bi se sama iz sebe izplačala, je neumna in zlobna trditev, kajti po drugih deželah imajo že take in še večje naprave, katere se izvrstno obrestujejo.

Kranjska dežela s svojim delavnim prebivalstvom in s svojo ugodno lego pa je za splošni gospodarski napredek vsaj tako ugodna, kakor vsaka druga dežela.

Tudi v »Narodni tiskarni« v Ljubljani je izšel letak s čudnim naslovom »Mi sami in samo mi«, ki pozivlja kmete, da naj izvolijo samostojne ljudske kandidate, »ki ne pripadajo farovski, a tudi ne liberalni stranki«.

Torej v »Narodni tiskarni« v Ljubljani se že sami sramujejo svoje lastne stranke in pozivljajo kmete, da naj nikar ne volijo liberalnih kandidatov!

Ta oklic je še veliko bolj neumen od idrijskega, zaletuje se v deželne glavarje in deželne odbornike, ki jih je izvolila kmečka večina deželnega zbora. Hinavsko zahteva ta oklic, da ne smejo biti deželni glavar in deželni odborniki doktorji, kakor so sedaj, ampak samo kmetje.

Resnica pa je, da, ko je deželni odbor samo za posle v živinoreji imenoval kmetijskega večaka Bartola, so vzdignili liberalci proti temu velikanski hrup in je deželni poslanec Ribnikar tega kmeta zaradi imenovanja tako grdo razžalil, da je deželni zbor za to Ribnikarja soglasno izpodil iz zbornice.

Letak iz »Narodne tiskarne« se hujuje, da se je število deželnih odborikov od štiri pomnožilo na pet.

Ta pomnožitev pa je bila nujno potrebna, ker je S. L. S. priporočila v deželnem zboru splošno kurijo s splošno in enako volilno pravico, katera voli enega odbornika v deželni odbor.

Liberalci torej na eni strani vpijejo, da S. L. S. nasprotuje splošni in enaki volilni pravici, na drugi strani pa zabavljajo, da je prišel v deželni odbor ljudski zastopnik, izvoljen po splošni in enaki volilni pravici.

Potem zabavlja čez plače deželnih odborikov, seveda samo čez plače odborikov S. L. S., kateri izvršujejo v deželnem odboru velikansko delo, ne pa čez enako plačo zastopnikov mest in veleposelstva.

Res pa je, da dobi ljubljanski župan toliko plače, kakor vsi trije deželni odborniki S. L. S. skupaj, kljub temu, da je ljubljanski župan njihov podložnik.

Naj torej liberalci najprej znižajo plačo ljubljanskemu županu in potem bomo videli, ali bo hotel kak liberalci biti za ljubljanskega župana, če ne bo dobil več plače, kakor je dobil danes en kranjski deželni odbornik!

Kranjska dežela najmanj izmed vseh avstrijskih kronovin plačuje deželnim odbornikom in vendar se doslej nobeden izmed njih še ni zoper to pritožil.

voril nobene besedice. Tedaj je postal profesor rdeč vsled jeze in je zagrmel nad brezčutnim učencem:

»Kaj? — Kljubovanje? — Kljubovanje?... Likar, kljubovanja pa ne trpim! Lakomiselnost rad odpustim mladim ljudem, a kljubovanja nikakor ne morem. Likar, če takoj ne odgovorite, bom predlagal pri konferenci za dvanedevni zapor — potem pa kljubujte!«

A Likar ni dal od sebe nobenega glasu. Tedaj pa je postal profesor ves divji, šel nekaj korakov proti možu, ne da bi ga spoznal, in zakričal:

»Tele, klada, ali veste, kaj dolgujete svojemu učitelju? — Vstanite takoj! — Če govorite s predstojnikom morate vsaj to zahteva uljudnost.«

Toda Likar se ni ganil. Profesor ni mogel spregovoriti, vsled razburjenja niti besedice in je vsled velike jeze dila je tolkel z nogo ob tla. Ker pa so se tla tresla, je izgubil mož ravnotežje in se prevrnil pod klop, da je buča votlo zadonela vsled stika s parketom. Profesor se je močno prestrašil in vzkliknil:

»O nebesa, dečko je bolan, onesvestil se je! Hitro. Skalar, tecite po vode; jaz grem po slugo; a vi, Vidic, ostanite tukaj!«

S temi besedami je hitro odcapljal skozi vrata. Zunaj na hodniku je

Laž je, da so deželni odborniki položili visoke račune za svoje potne stroške.

Res pa je, da noben deželni odbornik S. L. S. ni sam sestavil nobenega računa za potne stroške, ampak so dobili povrnjene potne stroške samo, kolikor jim je bilo od deželnega knjigovodstva odmerjeno. Neštenevilna pota za deželo so pa naredili naši deželni odborniki, ne da bi za to dobili ali zahtevali sploh kako plačo!

Grozno boče liberalce deželni avtomobil.

Z avtomobilom se pa vozijo v prvi vrsti deželni inženirji in kmetijski veščaki, kateri morajo po nujnih potih priti po celi deželi.

Istina je, da so mnogoštevilna premovanja goveje živine bila mogoča samo zaradi tega, ker so kmetijski veščaki s pomočjo deželnega avtomobila mogli v tako kratkem času priti v vse kraje. Mnogo dela bi se sicer niti izvršiti ne moglo. Stroški za avtomobil niso v nobenem razmerju s koristjo, ki se z njim doseže.

Dalje je laž, da je dr. Lampe deželnemu odborniku dr. Novaku skril računov za 6000 K.

Resnica je pa, da je deželni odbornik dr. Lampe izročil dr. Novaku na njegovo prošnjo vse račune o dijetah in potnih stroških za leto 1912, da jih naj preštudira.

Če dr. Novak v teh računih ni vsega našel, jih je pač slabo študiral, ali pa je iskal v njih stvari, ki jih notri ni.

Najnovejšo vpitje je pa tudi zaradi stanovanja deželnega glavarja, češ 60.000 K se je zabilo v to stanovanje. Zraven pa pristavlja liberalci, kakor Judež v Svetem pismu: Kaka potrata! Ali se ni moglo dati revežem?

Kaj je na tem? S stanovanjem deželnega glavarja so združeni deželni reprezentacijski prostori. In za opravo teh prostorov se je izdalo 8775 K in 18 h. Torej se je liberalni oklic ravno sedemkrat zlagal pri eni številki!

Tako lažejo zoper stranko, ki ji odlični opazovalci državne in avtonomne oblasti priznavajo, da v zornovršni svojo dolžnost. Kranjska dežela uprava s svojim vsestranskim delom, ki je med vsemi deželnimi upravami razmeroma najcenejša, je vzor za druge kronovine. Ko se vrše polomi po drugih deželah, pa kranjski modri orel zavedno in ponosno dviga svoja krila.

Taki lovci, kot so raznašalci ničvrednega liberalnega popirja, ga ne bodo ustrelili!

Propadanje liberalnega slovenskega učiteljsiva.

Slovensko liberalno učiteljsvo, kolikor je organizirano v »Zavezi« je začelo vidno hirati.

Kakih načelnih programov in poti tako niso poznali! Umstveno in kulturno ni ta liberalna organizacija nikdar nič pomenila. Te ljudi je skupaj držalo par fraz, katere je »Učiteljski tovariš« ali pa menjaje se Jelenc, Dimnik in

Gangl vsako leto enkrat pogrel. Kake lastne kulturotvorne sile ti ljudje sploh niso imeli.

Danes nimajo liberalni učitelji drugega kakor par listov, katerih nobeden ne bere in nobeden ne plača. Ta mizerija in onemoglost učiteljske liberalne organizacije je postala zadnje čase že precej nevarna za to jalovo družbo. Nekateri brihtni učitelji, so namreč sprevideli, da bo vse skupaj vzelo žalosten konec in so že začeli javno proti »Zavezi« hujskati, da bi se vsa ta liberalna komedija čimprej podrla.

Zadnjič smo prinesli sodbo liberalnega učitelja v »Napredni misli« o učiteljskem listu, danes pa prinašamo pametno besedo učitelja Hreščaka o popolni zavoženosti vse liberalne učiteljske organizacije. Učitelj Hreščak piše v zadnji številki »Naših zapiskov« sledeče:

»Petindvajsetletnico je obhajala letos »Zaveza slovenskega učiteljsva«; in letos ve slovensko učiteljsvo veliko manj, kaj hoče nego pred 25 leti. Vodstvo slovenskega učiteljsva se ni izkazalo kos svoji nalogi. Slovensko učiteljsvo ne pozna niti kulturnih, niti političnih svojih nalog. Organizirano tava kot razkropljena čeda, organizacija mu je coklja, ki ovira njegov razvoj, mesto da bi mu bila najtrdnjša opora.«

»Ali ima slovensko učiteljsvo danes po 25 letih svoje organizacije jasne pojme o narodnosti? Ali mogoče o demokracizmu? Fraza in komplimentiranje je prešlo že v meso in kri. Razmere so nevzdržne! Slovensko učiteljsvo si ni danes po 25letnem obstanku svoje centralne organizacije na jasnem niti o eni sami točki svojega programa. Niti kot »kulturni pionirji«, niti kot »politični faktorji« ne vemo, kam drži pot.

»Kje leži krivda? V brezglavem in breznačelnem centralnem vodstvu.«

Zares krasne razmere! 25letnico so praznovali pa nazadnje sami ne vedo čemu in zakaj! 25 let že pišejo, zborujejo, pobijajo klerikalizem, in nazadnje samisebi priznajo, da so eden drugega vlekli. 25 let bobnajo, da bo takrat narodna kultura na višku, ko bo liberalen učitelj komandiral ves slovenski narod, sedaj pa si sami sramežljivo namežkujejo, da je namesto narodne kulture samo neumnost liberalne učiteljske organizacije na višku.

Za liberalne učiteljske organizacije se živa duša več ne briga. Nobenega ognja, nobene vne, nobenih shodov, brez potov, brez ciljev in cest, niti zborovanj nimajo več! Od vse organizacije nimajo drugega več kakor zapisnik članov, ki so samo na papirju, članarje itak ne plačujejo. Kdo bo neki plačeval in podpiral cokljo učiteljskega napredka! Še tega se manjka!

Imajo še sicer nekaj listov, ampak so vsi brez pomena. Notri je samo prepisane nekaj liberalne modrosti iz nemških listov in prestavljenih nekaj fraz iz nemške liberalne učiteljske literature. Domačega ni ničesar! Od vse liberalne učiteljske gladije ni ostalo drugega kakor kup lenobe, nevednosti in smešnosti! Gre se samo zato še, da se bo ta stvar spodobno s sveta spravila in ne bo učiteljsvu sramote delaša. Jelenc, Dimnik, Gangl, ali slišite puntarje? Armada se punta in vas zmerja za »brezglavne in breznačelne cokljare«. Tisti, ki bodo odnesli vas in vašo šaro, so že pred vratmi!

Leberalna zmaga.

Zvečer enkat je blu te dni. Hladno je blu uzni in mejken je dež rusiu,tku de ni blu za ukul hodet in pu mest zjale za predajat; zaviu sm ja zatu kar naraunast h »Zlaturoge« u Gesposka ulca.

Ke sm not stopu, je blu use pouhn in kadil se je kokr u pekle, kedr morja iz fajhtnem drvem kurt. Na ta peru hip nism mogu ubenga prou razločt; use je migal pred učmi. Sele, ke sa se uči mejken dima prvadle, sm zagledu u kot pr peč mojga prjatla

gledal navideznega Likarja v oči; ne da bi opazil umetno delo, je ogovoril slamnatega moža.

»Likar«, je rekel, »smilite se mi. Vi si podirate lastno prihodnost. Lahko bi dosegli s svojim talentom veliko stopnjo v državi, če bi le hoteli. Toda nočete in nočete; nočete sprejeti mojih očetovskih opominov, zakopavate talente in ne skrbite za izid. — Likar, Likar, povem vam, na ta način boste postali nesrečen človek, človek brez pomena!... Likar, apeliram na vašo čast. Danes ste me zelo razžalili, izgubili ste moje spoštovanje. Toda naj bo! Naj ima milost prednost pred pravico! Podarim vam zopet svoje spoštovanje in vam odpustim tudi eno uro zopora, če me prosite odpustčanja in mi obljubite, da se boste pobiljšali.«

Nato je napeto gledal na moža, toda poslednji se ni ganil in ni dal glasu od sebe.

»Likar, ali ste slišali, kaj sem rekel? Odgovorite mi, ali me hočete prositi odpustčanja?«

Zopet je bilo vse tiho. Oba dijaka sta si obupno tiščala z robci usta, da se ne bi na ves glas zasmejala.

»Likar, ali ste gluhi? Ali nočete slušati dobrih učiteljevih nasvetov? Govorite, zaukazujem vam!«

Toda Likar se ni ganil in ni sprego-

Katoliško gibanje med Bulgari in Slovansko.

(Izvirni dopis.)

Sofija, 17. novembra.

Katoliško gibanje med Bulgari vedno napreduje. Do sedaj je bilo omejeno na prestolnico, a zanaprej se ima v zmislu resolucije, sprejete na poslednjem zborovanju nacionalne zveze, razširiti tudi po provinci — po mestih in vaseh. Do sedaj se je zanimalo za unijo največ meščanstvo, zanaprej se naj pa vzbuja za to vprašanje bulgarsko ljudstvo sploh. A glavno vlogo mora prevzeti vlada in pravoslavna cerkev z eksarhom in škofi na čelu. Tako se glasi omenjena resolucija.

Med časopisjem je že od časov katastrofe »Večerna Pošta« priporočala unijo dan za dnevom. Včasih se je oglašil tudi »Dnevnik« in še kakšen provincijalen list. Vse to pisanje pa ni vzbudilo posebnega zanimanja v Bulgariji. V Makedoniji so sicer poslušali besede, a manjkalo jim je vere v iste.

V bivših rusofilskih listih in v glasilih prejšnje vlade se je pa o uniji molčalo ali celo proti njej pisalo. V »Miru« je pred kratkim bivši bulgarski konzul v Solunu g. Šopov pisal obširneje o tem vprašanju. On pozna jako dobro narodnostne in veroizpovedne razmere v Makedoniji ter priznava, da je unija Bulgarom pod turško vladjo znatno koristila, ker so unijati bili pod pokroviteljstvom katoliških velelasti (Francije in Avstrije); a sedaj so se razmere spremenile in od kakšnega pokroviteljstva nimajo makedonski Bulgari ničesar pričakovati.

A kako je z unijo v kraljevini Bulgariji?

O tem do sedaj merodajni krogi še niso izpregovorili. Šele včerajšnji »Mir« prinaša z debelimi črkami sledeče vrste:

»Njegova Eminencija katoliški nadškof Menini, ki se nahaja že nekaj dni v Sofiji, je obiskal včeraj — kakor priobčuje »Več. Pošta« — uredništvo tega lista in spodbujal urednike v njihovem delovanju za unijo z Rimom, rekši, da je med drugimi ministri posetil tudi ministrskega predsednika g. dr. Radoslavova ter da so vsi ministri prepričani o koristi unije, za katero se borijo nekateri časopisi in da ima unija važen političen pomen v sebi.«

To izjavo priobčuje »Mir« brez vsakega komentarja, kar je posebno pomenljivo sedaj pred izbori, ko vsaka stranka uporablja vsa sredstva, ki bi ji pomagala pridobiti večino. Ako misli vlada s tako izjavo ugoditi volilecem, tedaj je gotovo, da opozicija v agitaciji proti uniji ne upa najti uspeha, ako v tem važenem trenutku molči. »Qui tacet, consentire videtur.«

Pisatelj teh vrst je imel priliko precej potem, ko je izšel »Mir« s to izjavo, govoriti z odličnim bulgarskim diplomatom, ki velja še vedno za rusofila, in slišati njegovo mnenje o uniji. Ta je dejal: »Unija je sedaj za

Makedonijo brez pomena, tudi se ona v tamošnjih razmerah ne more uresničiti. A za tukaj nisem do sedaj smatral to vprašanje za resno, dokler se ni sama vlada zanj zanimati začela. To dejstvo daje temu vprašanju precej drugo lice. Ne morem prerokovati, kako se bo razvilo; sam pa ostanem pri mnenju, da unija med Bulgari nima bodočnosti.«

Tako govorijo oni rusofili, ki še vedno niso izgubili popolnoma vere v Rusijo. A takšni so redki. Večina njih že misli, da Rusija svoje dosedanje politike nasproti Bulgariji ne bo več izpremenila. Njena politična načela so opredeljena: vojna se ne sme voditi, ker Rusija še ni na njo pripravljena, zaradi Bulgarije se Rusija ne bo izpostavljala, — to je izjavil Sazonov pred balkansko vojno ter je ponovil med vojno in zatrdel, da je isto ob sklepu miru v Bukareštu. Rusija se je ravnala strogo po tem načelu.

Kdor izmed Bulgarov še pri vsem tem v Rusijo veruje, hoče biti večji Rus, kakor je na primer sam Sazonov. Vendar bi morali Bulgari razločevati med rusofilstvom in slovanstvom. Ta dva pojma sta bila do sedaj mnogim Bulgarom identična; zato pa vidimo, da se odrekajo obenem z rusofilstvom tudi slovanstvu. Sprejemanje unije nikakor ne izključuje slovanofilstva! Koliko katoličanov je odličnih slovanofilov! Zato Bulgari ne smejo pasti iz enega ekstreme v drugega! Slovanska ideja se ne bo pokopala, ako bi se tudi eno ali drugo slovansko pleme ali kaka stranka začasno njej izneverila.

Čudno se torej glasi, ako iz krogov novodobnih rusofobov prihaja sedaj predlog, naj se odstrani vse, kar spominja na slovansko; na primer »Slavjanska Beseda« naj se prekrsti; »Slavjansko blagotvornitelno društvo« naj preneha; bulgarska društva, ki so v kaki slovanski zvezi, naj iz nje zstopijo, kakor je že storilo društvo umetnikov, društvo »Junak«, akademsko društvo »Balkan« itd.

To je prenačljeno in nepremišljeno. Nadejati se je, da ostanejo taki slučaji osamljeni. A v bodoče je želeti, da se ravnajo Bulgari po primeru onih Slovanov, ki poleg zveze z Rimom goje simpatije tudi do svojih bratov po starem hrvatskem geslu: »Brat je mio, koje vjere bio, samo kad bratski postupa«.

Kmetijske vesti.

Poljski inženjer Klavdij Angermann je izdelal za kmetijski odsek poročilo, v katerem stavi nasvete, kako bi se kmetijstvo v naši državi pospeševalo s preskrbljevanjem cenejših umetnih gnojil.

Iz tega poročila podamo sledeče: Pridelki v naši državi so slabši nego v drugih. Na 1 ha pridelamo pri nas pšenice 12 q, na Nemškem 18½ q, v Belgiji 22 q, na Danskem 29 q. — Rži pridelamo pri nas na 1 ha 13½ q, na Nemškem pa 17½ q. Temu ni vzrok boljša zemlja v drugih državah, ampak okoliščina, da tamkaj več umetnih gnojil uporabljajo.

Da se pa pri nas manj umetnih

gnojil rabi, je vzrok visoka cena umetnih gnojil. Pri nas je treba vsako umetno gnojilo za 35 do 80% dražje plačati. Vsled preslabega gnojenja naša pri nas 1 ha zemljišča okrog 130 K manj kakor na Nemškem.

Kalijeva sol. V Nemčiji porabijo primeroma 12 krat več kalijeve soli kakor pri nas. Razun v Kaluszu v Galiciji se nikjer v naši državi ne nahaja kalijeva sol. Toda zaloge kalijeve soli so v Kaluszu malenkostne. Dasi je deželni odbor gališki vso zadevo v roko vzel, vendar nikoli ni upati, da bi od tukaj naši kmetovalci dovolj kalijeve soli dobivali mogli. — V Straßfurtu na Nemškem so sicer velikanske zaloge. Toda tam ima država vse v rokah. In za Avstrijo so določene najdražje cene. Ni pa treba, da bi bili v tem oziru od Nemčije odvisni. V Straßfurtu je nastala kalijeva sol v miocenski formaciji iz morske vode. Najprej je po izhlapienju vode kristalizovala kuhinjska sol; ob stobu solnega jedra so pa nastale plasti kalijeve soli iz tekočine, ki je še ostala od morske vode. Zato je kalijeva sol povsod v zvezi s kuhinjsko soljo, v Vieliczki in v Bochniji na Gališkem imamo velikanske zaloge kuhinjske soli. Prav gotovo je tam ob robu jedra tudi kalijeva sol. Samo preiskovati je treba v okolici. Kopati bi se moralo zadosti globoko, pa bi prišli do zaloge kalijeve soli. In Straßfurt bi imeli doma.

Superfosfat. Tovarne za superfosfat so v kartelu. L. 1910. smo iz Nemčije dobili 6542 vagonov superfosfata. Da bi Nemčija nam ne narekovala cen za superfosfat, naj bi država napravila tovarno za izdelovanje superfosfata. Tovarna naj bi bila v kraju, kjer bi ne stala preveč vožnja superfosfatnih kamienjev, ki se dobivajo večinoma iz severne Afrike, kjer bi se dobile tudi cene delavskih moči. Predlagatelj priporoča, naj bi se v Galiciji napravila taka tovarna, ker je tam delavskih moči v izobilju.

Čilski soliter. Leto za letom se rabi več čilskega solitera. Iz čilske republike v Južni Ameriki se izvažajo leto za leto do 250.000 vagonov tega dušičnatega gnojila. Dolga vožnja po morju silno podražuje to gnojilo. Bati se je pa tudi, da se bodo zaloge čilskega solitera bolj in bolj zmanjševale in sčasoma ponehale. Mogoče pa je dušik dobivati iz zraka in ga vporabiti v kmetijstvu. Z elektriko je mogoče s pomočjo takojimenovalne električne peči, ki se močno razgreje, iz apnenca in iz zraka dobivati dušičnato gnojilo apneni soliter, ki popolnoma nadomesti čilski soliter. Francozi so prvi začeli pridobivati s pomočjo elektrike dušičnato gnojilo. V Norvegiji, kjer je v velikih vodopadih (slapovih) neizmerno moči, je že mnogo električnih naprav, ki preskrbujejo kmetovalce s potrebnim dušičnatim gnojilom. Tudi v zahodnih Alpah na Nemškem so se take naprave že ustanovile. Nekaj takega je tudi pri nas mogoče. Saj imamo zlasti v planinskih deželah veliko vodnih moči.

Pokritje. Država bi dobila sredstev, da bi napravila take naprave ozioroma tovarne, z osnovanjem mešanih zadrug. Za podjetje, ki obeta dobiček,

se napravi zadruga na delnice. Država prevzame 55% delnic, banke pa 45%. Za državo založe banke potreben denar, proti temu, da same pod nadzorstvom državne oblasti vodijo podjetje in dobivajo obresti od denarja, založenega v podjetje. Kar pa pride na državo dobička, to porabi država za to, da prevzame od bank delnice, dokler ne pridejo vse delnice v državno področje. Tem potom bi se poskrbelo, da bi dobili naši kmetovalci potrebnih gnojil za primerno ceno. Sedaj vsako leto do 130 milijonov kron Nemčiji plačamo za kmetijske pridelke. Lahko bi sami zadostno pridelali in potem bi ne bila naša trgovina z inozemstvom pasivna, kakor je sedaj.

Brez pardona.

Dne 19. t. m. je zborovala v Komendi Slomškova podružnica za kamniški okraj. Udeležba je bila obilna, duhovščina častno zastopana. O kaki takozvani štifelpucariji ne duha ne sluha! V bratski ljubavi in slogi sedita duhovnik poleg učitelja, nikakega zbadanja, kar je pa na zborovanjih liberalnih »tovarišev« na dnevnem redu. Debata živahna, stvarna.

Velezanimiv je bil predlog g. Kornelija Igliča, šol. voditelja pri Sv. Trojici nad Dobom. Izvajal je približno tako-le:

§ 1. drž. zak. o ljudskih šolah pravi, da je otroke npravno-versko vzgajati itd., da bodo kdaj vrli ljudje in državljani. Učiteljem je stroga dolžnost (glej Heinzovo Zbirko šol. zakonov min. ukaz št. 16), da varujejo učence pred branjem knjig in knjižic, katere bi mogle žaliti spoštovanje pred vero. Domače berilo je za razširjanje značaja velikega pomena. Deželnemu šolskemu svetu je od učn. ministrstva naročeno, naj proti učiteljem, ki bi zanemarjali to dolžnost, takoj z neprizanesljivo strogostjo postopajo.

Kako je ubraniti, da se ne razširjajo nalezljive bolezni med šolsko mladino, nam razglas c. kr. dež. šol. sveta za Kranjsko z dne 16. septembra 1885. l. št. 1520 in še nebroj drugih razglasov vse natančno predpisuje. A o tem, kako se ubraniti, da bi se ne razširjale še bolj nevarne, nemoralne nalezljive bolezni med šolsko mladino? Učitelji smo dolžni brez odloga naznanjati tudi pričetek nemoralnih »otrovnih«, nalezljivih bolezni med šolsko mladino in poskrbeti za neobhodno potrebna »razkužila«.

V zadnjem času pa se zelo širi med ljudstvom in tudi že med šolsko mladino ostudna, v najnižjem barabskem tonu pisana, do kraja nemoralna knjižura »Vodiška Johanca«. Ta knjižura ima očitno, jasno tendenco, da izpodkoplje temelje veri in morali, vzame ugled gg. katehetom in krščanskim učiteljem v šoli, pogubi mladino.

Nam učiteljem se strogo zapoveduje: Vzgjajaj npravno-versko. Ali se more hladnokrvno pripuščati, da se širijo med ljudstvom in nedolžno mladino nemoteno, na drobno in debelo take glede vzgoje zelo pogubonosne in vse obsodbe vredne knjižure!

Predlagam: Odbor naj se obrne na

gespuda ta pustga Slemška, ke je na kitara brenku, zraven se pa deru na use kripke:

Ud Urala du Triglava
širla se u naša slava.
Fuč je klerikalna banda,
naša bo zdej vsa kumanda.
Kokr uma mi žvižgal,
tok ud zdej u vse plesal.
Klerikalci sa ub tla,
tralalila, hopsasa.

Zraven ta pustga Slemška je sedou gespud dohtar Ribnkar in je čez jemau; ubraz se mu je pa tku svetu ud same dobre vole, kokr gespud dohtar Trillarju čeuili, ke je stavu pred nima in basiru. In žingal sa, da je blu vesele.

Ke sa izžingal eneh dvanajst štrof, ke sa ble pa use glih, uglasu se je kar naenkat gespud dohtar Ribnkar:

»Ki se pa drži Luigi Calco, de ga ni nč več bliz. Dej se na mejčkn na stran pumaknt, de me vidu če ni pršou zdelala, men se zdi, de je edn pršou« in udriu je gespuda dohtar Trillarja prečo, de je lohka gledu du urat. »Luigi Calco ma imenitn bas; ti se pa dereš, de ni za nekamer;« je reku gespud dohtar Trillarji. Tekat — pa zagledu mene ke sm stavu na sr — uštarije in gledu, ki u še kašn stou za dubit, de se um usedu.

»Lej ga zjala! A misleš za nas kar pu čez zglihat, ke nas tku ugleduješ, kokr de b bli tlela na prudej? Tlela h nam prsed, de nam uš pumagu pet. Sej ti maš tud dobr bas, sam tku na

douh na znaš putegnt, kokr naš prjatu Luigi Calco. Kar tlela k men pejd« — in udriu je gespuda dohtar Trillarja preč in naredu men prostar zraven sebe. »Na, pa pij, de se t bo jezek udvezu, kokr men,« in naliu m je soj glaš du vrha in spit sm ga mogu kar u enmu duške, tku de sa m souze stupile u uči.

»Kua pa mate dons tlela, de ste tku dobre vole? Al je ud kerga gud? prašu sm in pumulu spet gespude Ribnkari glaš, de m ga je frišn naliu. »Tku dobre vole kokr ste dons, že douh nisem vidu nubenege leberalca.«

»Zmagal sma, Pepe; zmagal, prou na cel črt sma zmagal!«

»Ali ste se izkermo kej stepl?«

»Pr vultvah sma zmagal ne pr tepež. Pr deželnazborskeh vultvah in tku sjajn sma zmagal, de sa klerikalci du frementa puražen in pubit. Še hausmajster u deželnem dvorcu u ud zdej zanaprej leberalc — — —«

»Kaj m na puveš. Pa prou pousod ste zmagal; a sa klerikalci res pousod skus padl?«

»Pousod! Ud Urala du Triglava širla se u naša slava« — začeu je spet pet ud konca, gespud ta pust Slemšk je pa spet ubrau strune na kitar in začeu: plenka, plenk, plenka plenk, plenpa plenk plenka plenk. In žiuja sa upil, de se je Turkumu gespudu dvakrat pi-jača zaletela.

»Dejtna že jejnata in nekar zmeri ena na gonte!« pusvaru sm gespuda Ribnkarija. »Mene že ušesa buleja ud

ttega kričajna. Puvejte m raj, kuku je blu iz tem vultivam, de ste zmagal!«

»Kuku naumen prašaš! Zmagal sma, pa je. Lde sa ja že kumi čakal, de pridema mi na krmil. Tu se je ja že naprej vedl. Če b mel še eneh pedeset kandidatu, pa b use spraul u deželni zbor. Al ki jh čma pa dubit; sej sma mogl že tku use pubrat, kar nam je pud roka pršlu.«

»No, zdej ute mel saj prložnost pukazat ldem, kuku znate vi gespudart«, sm reku in pumežiku.

»Sej uma tud pukazal!«

»Ker ga ute pa za deželnaga glavara naredl? Mate že kerga na cuk?«

»O ja; rad b bli usi, al pr nas na u slu tku. Mi uma uleki slamce; ker u ta douga putegnu, tist pa bo in nobedn dru. Gespude dohtar Taučari se scer fržmaga, de sma tku sklenil, zatu ga pa dons ni nč sm na spregled. Pa jest na morm pumagat. Pr nas na u nč prutekije, kdur u mou več sreča, tist pa bo.«

»Na kera plat ute pa ta nar preh začel dubrote delet?«

»Ta nar preh uma skučil kmetem na pumuil, de jh uma iz tem še bl nase putegnil. Završenca more bt u šternajsteh dneih fertik! Kmeti morja dubit ena puštena luč in pa muč, de uja lohka use iz mašinam delal, ruke pa mal šparal. Čez usaka luža uma naredl nou must — zatu sma že naprusil Smule-tuga Jakata — de nam u šou mal na roka. Cest uma naredl tulk, de u ceta dežela kar karirana iz nim. kokr angleške hlače. Vodovodi in druga taka

ruputija, uja pršli tud prec na vrsta. Ta nar bl s uma pa železnce h src uzal. Predn u en let puteku, more u usaka vas vozet en pusebn šnelcuk. Iz ena beseda: use uma sturl, sam de uma klerikalce blamerat!«

»Kua uja pa Iblančani rekl, če ute vs gnar za kmete srečkal?«

»Kua Iblančani! Iblančani sa tku naumen, de uja iz nam držal, če b jm čeuile pubral iz nog, al jm pa pulena na grbah sekal in drubil.«

»Ja, pa use te dubrote. Ke jh ute kmetem skazal, uja kuštale gnar, a ne?«

»Prou nč; mi uma že use tku fifik naredl, de na u nubeneh strošku. Znat se more, veš Pepe!«

»Jest pa na morm zapupast, men kar noče jt u glava, de b se mogl use tu nardet brez strošku. Povej m no, kuku ute tu vn spelal!«

»Z jezikan, Pepe, use z jezikan!« m je zašepetou na ušesa gespud Ribnkar, gespud ta pust Slemšk je pa spet udaru na kitara in tku salamejnsk zakriču »Ud Urala du Triglava«, de sem kar udskoču in se — zbudu tist trenutk zraven pojstle na tleh.

»A tku; tok tu ni res, de b leberalci zmagal pr vultvah za deželni zbor; tu se je men sam sajnal«, premšlvou sm sam pr seb, ke sem se puberu s tal in lezu nazaj u pojstla pud udeja. No, Buh ve, če se leberalcem tud kerkat sajna ud zmago? Mende ne. Kej tagga se more sajnat sam

Boltatumu Pepet iz Kudeluga

pristojna mesta z nujno prošnjo, naj se vpoštevajo sledeče želje:

Učitelstvu brez razlike političnega prepričanja, kakor tudi č. g. katehetom naj se nemudoma strogo zapove, da prav takoj najstrožje nastopijo v šoli proti prebiranju oziroma širjenju te ostudne knjižure.

Najboljše bi bilo, ko bi oblast prepovedala Učiteljski tiskarni v Ljubljani vsako nadaljno razpečevanje bodisi na debelo ali na drobno te ostudne, vendar in moralo skrajno žaleče peklenke knjižure.

Obstoječa zaloga te nesramne brošure bi se morala konfiscirati. Učiteljska tiskarna zasluži za dosedanje razpečevanje te knjižure občutno kazni, še bolj in umestneje bi pa bilo, to tiskarno radi razširjanja nemoralnega tiska kratkomalo zatvoriti.

Ta slovesen protest so vsi navzoči častiti zborovalci navdušeno odobravalj in želeli, da se te izborne, nujne času primerne resolucije objavijo in nemudoma predložijo na višje, merodajno mesto.

Kdo je inženir Tschermak?

Inženir Milan pl. Šuklje je v »Sloven. Narodu« kaj bistroumno dokazal, da sploh ne eksistira inženir Jožef Tschermak, ki je priobčil v strokovni reviji »Rundschau für Technik und Wirtschaft« dipl. ing. Alfreda Birka, c. kr. profesorja na nemški tehnični visoki šoli v Pragi, znanstveno oceno o izrabi vodnih sil na Kranjskem, temveč da se je dotična razprava rodila v Ljubljani in da sta torej avtorja imenovanih člankov dr. Lampe in ing. D. Serneec.

Za »Slovenskim Narodom« so seveda s »famoznim Tschermakom« pričepili vsi drugi liberalni listi in liberalni poslanci (na primer dr. Novak in »elektrotehniški strokovnjak« Ribnikar) so se blamirali celo v deželni zboru.

Avtor teh člankov ni namreč niti deželni odbornik dr. Evgen Lampe niti ravnatelj deželnih električnih central inž. Dušan Serneec, kar nepobito sledi iz naslednjega pisma, s katerim se je prof. Birk obrnil od deželnega odbornika dr. Lampeta za situacijski načrt vodnih zgradb ob Završnici in ki se glasi v slovenskem prevodu doslovno tako-le:

Praga, 6. marca 1913.

II. okr. Smetanova ulica 24.-III.

Preblagorodni

gospod dr. Lampe,

referent v deželnem odboru kranjskem v Ljubljani.

Velepoštovani gospod!

Od strokovnjaške strani sem prejel veleinteresantno razpravo o izrabi vodnih sil na Kranjskem, da jo objavim v svoji reviji »Rundschau für Technik und Wirtschaft«. Pisatelj podaja ob roki uradnih publikacij in drugih, širši javnosti nedostopnih razlag, sliko dosednjega stanja vodne izrabe na Kranjskem, ki bi jo mogli tudi morda glede njene načelne uredbe v drugih kronovinah posneti. Od slik manjka situacijski načrt vodnih zgradb ob Završnici; avtor nam priporoča, da se direktno do Vas obrnem s prošnjo, da mi pošljete situacijski načrt te naprave, da morem dati po njem narediti skico. Pripominjam še, da hočem z objavo razprave pričeti v 6. zvezku »Rundschau«. (Izide dne 22. marca.)

Z odličnim spoštovanjem
uredništvo »Rundschau für Technik u. Wirtschaft«

prof. Alfred Birk m. p.

c. kr. nemška tehniška visoka šola.

Če bi bil avtor dotične razprave deželni odbornik dr. Lampe ali pa ravnatelj deželnih električnih central inž. Serneec, bi ne bilo treba ne enemu, ne drugemu priporočati uredništvu navedene strokovne revije, naj se obrne do dr. Lampeta za situacijski načrt, bi oba imela bližjo pot do tega načrta, nego ono preko Prage.

Kdo se torej skriva pod psevdonimom inž. Jožefa Tschermaka?

Na to vprašanje nam bo po teh pojasnitvah morda točneje odgovoril bistroumni in resnicoljubni inž. Milan pl. Šuklje?

Jesenške novice.

j Volilci! Vsi na shod, ki se vrši jutri v nedeljo ob pol 4. uri popoldne v Delavskem Domu na Savi! Govorita nasa deželnozborna kandidata gg. vitez Pogačnik in Janez Piber. Nobene našega moža in fanta naj ne manjka

na pomembnem shodu! Volilci, agitirajte za polno udeležbo!

j Čujte, klerikalci! Jeseniški liberalni strah vstaja. V »Narodu« pišejo: »Mi bomo s klerikalci temeljito obračunali, in sicer ravno pri sedanjih deželnozbornih volitvah.« Torej ravno sedajle, dne 1. in 9. decembra, bo velika liberalna rajtenga! Ta je pa hujski, kot »kmečki strah« v zgornjestajerskih planinah. Gorenjski strah je zdaj — Trebušnik! Tega bodo vsi volili. Zato, ker jim bo popravil mostove, da se pod njegovo težo ne bodo podirali. Koder bo hodil Trebušnik, tam bo pot za liberalce varna. Zakaj bodo še volili Trebušnika — svojega prijatelja? Zato — tako pišejo v »Narodu«, — ker je sedanjí deželni odbor naložil davek na pivo in žganje! Trebušnik gotovo ne bo nakladal davka na pijačo, ker se je pred ministrom pohvalil, da spiše 52 ferkelcov vina na dan! Zakaj še Trebušnika? Zato — povzamemo po »Narodu«, — ker je deželni odbor dal preveč denarja za Završnico! Trebušnik bi preskrbel cenejšo vodo, da bi gnala elektriko in še »mlinske kamne tri«. — Kar milo se nam stori pri sreč, ko našima kandidatom liberalci ob koncu svojega gromenja dajejo tako srčkan svet: »Svetujemo vama, da gresta v pokoj!« Ako se torej liberalcev ne usmilita in ne gresta sama v pokoj, jih liberalci ne bodo spravili, in ne bo jih osrečeval Trebušnik z mostovi kot »kamenkost« in ne z dobro pijačo in ne s ceneno elektriko in — vodo. No, pa če Trebušnik ne bo mogel napeljati vode, pa naj napelje vsaj pamet liberalcem in — sebi!

j Liberalna nevednost. Naši prismojeni liberalci zopet pišejo v »Narodu«: »Deželni odbor je imel zadnja leta za marsikaj odprte roke, a za nas prav nič, dobili nismo niti vinarja.« S tem liberalci priznavajo, da je imel deželni odbor za d nja leta odprte roke, torej odkar je v rokah S. L. S., poprej, ko je bil liberalen, sploh ni mel odprtih rok. Lepo spričevalo! — In, ali res nismo dobili ničesar? Ako bi leni liberalci vzeli v roke knjižico »Poročilo kranjskega deželnega odbora«, pa bi tam videli, da je dal deželni odbor jeseniški občini za zgradbo poti od Delavskega Doma do državne ceste 3050 K, za preložitev državne ceste na Jesenicah je zagotovil 15,325 K deželne podpore, nad 400 K podpore za napravo mostu v Planini, dve leti povrsti je že dal okrog 1000 K kot premijo za rejo telet; planine bi bile na njegovo in našega kandidata Pibra že urejene, ko bi liberalci ne vtikali vmes svojih neumnih rok; drogove za električni daljnovod iz Završnice je deželni odbor kupil na Jesenicah; elektrarna bo Jeseničanom prinesla neizmernih koristi itd. Jeseniška občina je torej od našega deželnega odbora že mnogo dobila in bo še dobila. Liberalci tega ne razumejo, zato ker ta denar ni padel naravnost njim v nenasične žepce; zato vpijejo, da niso dobili niti vinarja. Mi pa vemo, da je imel deželni odbor zadnja leta odprte roke tudi za Jesenice, ki niso dobile le vinarjev, ampak stotake in tisočake! Zato bomo pa tudi volili le tiste kandidate, ki priznavajo načela S. L. S. Naša kandidata sta vitez Pogačnik in Janez Piber. Liberalci pa naj le imajo svoje Trebušnike!

j Deveta obletnica je bila v torek, 18. t. m. po 18 letnem mladeniču Francetu Resmanu, ki ga je na lov ustrelil sin dr. Tavčarja. Desetič se je torej Resmanovi družini odprla globoka srčna rana, da je moral nadebudni mladenič na tak način leči v grob. S sinom pa globoko v grobu leže tudi obljube, ki jih je svojčas dajal dr. Tavčar nesrečni in potrni rodbini. Iz grobov kličejo te obljube po izpolnitvi! Šestkrat je bila v devetih letih užaljena mati Resmanova v Ljubljani v hiši dr. Tavčarja, da bi odrešila iz groba te obljube, ki naj bi se jih usmilito vsaj usmiljeno srce gospe dr. Tavčarjeve. Pa gospa so bili vselej »bolni« in niso mogli sprejeti obiskovalke. Pred dobrimi štirinajstimi dnevi pa so bili gospa po nesreči zdravi in so dali Resmanovi materi 3 K (beri in reci: tri krone avstrijske kronske veljave)! To je kos Martinovega plašča za Martinovo nedeljo, katerega pa je oče Resman hvaležno vrnil bolehní gospej dr. Tavčarjevi! Liberalne obljube pa bodo še nadalje ležale v grobu in mirno pričakovale — odrešenja. Ako se jih med letom ne spomnita dr. Tavčar in milostljiva, pa se jih bomo zopet mi spomnili ob deseti obletnici!

j Nesrečna smrtna kosa. Tekom desetih dni je na Jesenicah tri moške zadela srčna kap, da so nagloma in neprevideni umrli. Eden je bil posestnik in priden delavec, dva sta ga pa rada nekoliko pila in ju je tudi smrt zalotila v oštariji!

j Socialnodemokratski kandidat za deželni zbor je neki Pintar, železniški čuvaj v Kranjski gori. Ta pa gotovo skozi pride!

j Reklama. Pri Hauptmanu na Jesenicah veliki plakati na oknih naznanjajo, da prodaja telečjo kri od 56 litrov naprej brez daca, liberalno pamet pa samo v »fingratih«. Poslednje bo kmalu zmanjkalo, ker je pri Hauptmanu ni veliko v zalogi. Liberalci, požurite se, da si ohranite spomin na vodiško Johanco in njenega vrednega tovariša Hauptmana!

Idrijske novice.

i Se pritožujejo, ker se jim je ustreglo. »Zarja« se hujuje nad rudniško našo šolo, češ, da že v I. in II. razredu muči otroke z nemščino. »Ubogi otroci, koliko nepotrebnega balasta morajo prenašati že v nežni mladosti!« — Pri »Zarji« opažamo, da piše idrijske novice mož, ki ne pozna našega razvoja, osobito ne svoje stranke, starejši člani pa pozabijo ali se ne upajo ga natanko poučiti, zato se večkrat zaleti. Tako tudi sedaj. C. kr. rudniška direkcija je res priporočila učitelstvu, naj mimogrede že v prvih razredih pove mladini kako nemško besedo, da se jezik privadi in spomin obogati. Kdo jo je pa k temu napotil? Nihče drugi kakor socialni demokraci. Pred leti so šli v grad in zabavljali čez rudniško šolo, da se premalo nemščina uči in izstopivši učenci ne razumejo dovolj nemškega jezika. Tirjali so od direkcije, naj ustanovi za delavske otroke poseben privatni tečaj za pouk v nemščini in naj nakloni 100 kron remuneracije za učno moč. Bili so uslišani. Tečaj se je res otvoril in učna moč preskrbela — žena Antona Kristana, onega, ki sedaj turško vero uči v Ljubljani svojega sina. Pa kmalu je gospa Ružena obupala nad svojo nadebudno mladino. Ne bomo preiskovali, ali je bil material tako slab, ali še slabjša učiteljska moč, le dejstvo konstatiramo: tečaj za nemščino je kmalu prenehal, in vsa naprava, s tolikim pompom vzprizorjena, je šla v franže. To je menda g. dopisnik pozabil ali ga še niso informirali, drugače bi ne blamiral svoje stranke. Če se sedaj že v I. razredu sliši kaka nemška beseda, bi morali biti ravno rdeči sodrugi hvaležni, ker potem ne bo treba nobenega privatnega pouka in ne bo se več primeril slučaj, kakor njega dni, ko je šel sodrug na sestanek v mesto in tam poslušal nemškega govornika. Domu prišedšega so tovariši izpraševali, kako je bilo. »Imenitno je ta govornik govoril, vse drugače kakor kateri teh, ki v Idriji nastopajo.« — »Kaj pa je govoril takega?« — »O, ko bi ga bil razumel, bi bil moral kar jokati.«

Tržiške novice.

t Ponočni vlak, ki ga je dosegel dosedanji naš poslanec dr. Gregorič in ki je vozil do srede septembra, bo vozil tudi prihodnje leto v istih mesecih. Tako je obljubilo železniško ministstvo komerčnemu svetniku Povšetu, ki je na prošnjo gospoda dr. Gregoriča posredoval v tej zadevi pri ministru.

t C. kr. deželni šolski svet je v svoji seji potrdil sklep deželnega odbora, ki dovoljuje ustanovitev osemrazrednice v Trzinu, in sicer prvih šest razredov naj bi bilo mešanih, sedmi in osmi pa po spolu ločena.

t Vpisovanje v Jugoslovansko zvezgo je vsak torek po predavanju.

t Nesreča. V Dolini malo naprej od Dolžanovega mostu, tam kjer se odcepi stara cesta, bi se bila dne 19. t. m. skoro pripetila velika nesreča. Popravljali so stari most, kar se vse skupaj podere in dva od navzočih zdrkneta proti vodi, kojih eden — Urban Zaplotnik, podomače Palovčan — je precej ranjen na obrazu, drugi je k sreči le malo ranjen.

t Zabaven večer priredi društvo sv. Jožefa zopet jutri, dne 23. t. m., ob osmih v gornji dvorani. Na sporedu je smešen prizor »Kmet in avtomat«, igrice »Čašica kave«, petje in prosta zabava. Vstopnine ni nobene, a vstop je dovoljen izključno le članom in članicam društva.

t Dnevno zavetišče za otroke se otvori v kratkem. Zupna cerkev je kupila s pomočjo Vincencijeve družbe hišo »na Skali« in jo primerno uredila. Blagoslov hiše bo v nedeljo popoldne po krščanskem nauku. Dnevno zavetišče bodo vodile sestre križarke, ki se prihodnje dni naselijo v Trzinu. S tem bo storjen velik korak v pomoč tovarniškemu delavstvu.

Kupujte le vžigalice: V korist obmejnim Slovincem!

Po svetlu.

Grof Karoly skočil z drvečega brzovlaka. Dne 19. t. m. zvečer sta se pripeljala na Dunaj voditelja ogrske opozicije grofa Andrassy in Appony. Sopotniki, ki so v Pešti videli v njunem spremstvu stopiti v isti brzovlak tudi grofa Mihaela Karolyja, so se silno čudili, da le-ta ni došel na Dunaj. Še splošnejša je pa postala pozornost, ko se je zvedelo, kaj se je na potu zgodilo. Grof Andrassy je povedal tole: V trenutku, ko so vsi trije z grofom Karolyjem v Pešti stopili v brzovlak, in je le-ta odvozil s kolodvora, so dobili neko velevažno obvestilo, ki je brezpogojno zahtevalo navzočnost enega izmed njih v Pešti. Ko so se posvetovali, je brzovlak vozil proti postaji Rakos-Palota, kjer se pa brzovlak navadno ne ustavlja. Grof Karoly je stopil iz kupeja in šel k vratom na koncu hodnika. Ondi je slučajno bil sprevodnik in Karoly ga vpraša, če se bo vlak ustavil na Rakos-Paloti. Ko je konduktor zanikal, je Karoly bliskovito hitro odprl vrata in skočil z vlaka. Stori! je to tako hitro, da ga nihče ni mogel zadržati. Ker se je navzočim zdelo, da je grof pri skoku padel in menda prišel pod kolesa, je navzoči urednik »Az Esta« dr. L. Halasz skočil k napravi za silo in povzročil, da se je brzovlak ustavil. Šli so iskat Karolyja, a niso našli nobene sledi za njim. Nato se je brzovlak odpeljal dalje. V Neuhäuslu je dobil grof Andrassy prvo Karolyjevo brzojavko, v kateri naznanja, da se mu ni nič hudega zgodilo. Na Dunaju je pa grof Andrassy dobil od grofa Karolyja telefonično poročilo, da je dotična stvar urejena.

Tragičen konec Stefansonove ekspedicije. Poroča se iz Newyorka, da je postala arktična ekspedicija angleškega raziskovalca Stefansona žrtev strašnega viharja. Zadnjikrat so videli ekspedicijo koncem maja v bližini Flaxmannovega otoka v Beringovem prelivu. Od tedaj ni o Stefansonu nobene sledi. — Stefanson je krenil aprila tega leta iz Angleške proti Newyorku, kjer se je vkrcal na parnik »Karlux« ter odplul proti angleški Kolumbiji, da bi dosegel eventualno 141. meridian. Sedaj poročajo, da je vihar uničil celo ekspedicijo.

Polica kot junaški tenor. V Pateronu v Ameriki so izsledili med policijskimi stražniki izbornega tenorista Edwarda Mi Namara, ki ima krasen glas. Preskrbeli so mu priliko, da se izvežba za opero in policaj je seveda zadovoljno pustil svojo malo umetniško službo. Postal je marljiv dijak v glasbenem oddelku univerze Ann Arbor in prerokujejo mu sijajno bodočnost.

Sumljive čaše. Nedavno temu je imel predsednik Združenih držav Wilson za gosta nekega znanega nemškega gospoda. Ker pa si Amerikanec ne more predstavljati Nemca brez gotove količine piva, je hotel prirediti visokemu gostu posebno veselje ter mu je priredil večerjo s pivom, oziroma takozvani pivni večer. V zadnjem trenutku pa so opazili, da v Beli hiši nimajo primernih čaš za pivo. Poslali so torej v bližnjo gostilno Gerstenbergovo na posodo prosit. Seveda je gostilničar drage volje postregel s čašami in vse je bilo v redu. Nemškemu gostu je pivo izredno dobro teknilo, toda na zadnje je pokazal Wilsonu, v zadregi sicer, a vendar le dno čaše, iz katere je pil. Tam se je čitalo v velikih črkah: »Ukradeno pri Gerstenbergu«. — Gerstenbergu je namreč večkrat »zmanjkalo« čaš in si je kot Amerikanec skušal pomagati na gornji način. Wilson je gostu stvar pojasnil.

Gospodična Wilson ne pozna vraž. Gospodična Wilson, hči predsednika Združenih držav, je 13. nevesta, ki se poroči v Beli hiši. Poroka se bo vršila 13. prihodnjega meseca. Te dni je sprejela povabilo k neki pojedini pod pogojem, da ne bo povabljenih več gostov kakor 13. Dvorano je razsvetljevalo 13 svetilk in streglo je 13 strežajev. Tudi oče Wilson smatra število 13 za srečno. Predsedništvo je prevzel leta 1913. Tudi v prejšnjem življenju mu je številka 13 prinašala mnogo sreče.

Tango. Moderna družba se dolgočasi in zato rabi vedno novih sredstev, da lahko razburi svoje uničene živce. Sedaj so se »moderni« lotili tudi »modernih« plesov, kakršnih se v dobrih krogih, ki še kaj drže naoliko in pravost, ne trpi. Med te ples spada tudi takozvani tango, ki so ga prenesli iz Argentine, kjer je priljubljen ples kravjih pastirjev. Kako lep ples mora biti to, je razvidno že iz tega, da je »Dan« pisal, da je podoben plesom dunajskih »platenbruderjev«. Sedaj se tudi poroča, da je nemški cesar Viljem II. izdal sledeči kabinetni ukaz na nemški častniški zbor: »Gospodje armade in mornarice se s tem naprošajo, naj ne plešejo v uniformi plesa

tango, bodisi One Step in Tiw Step ter naj se izognejo družbam, kjer se taki plesi goje. Prestopki zoper določbe odloka se kaznujejo z odpustom iz službe.« Izve se je, da je tudi v »Narodnem Domu« v Ljubljani nek plesni učitelj učil ljubljansko napredno inteligenco ta ples ameriških divjakov. To je res žalostno, da se takih nemoralnih perversnosti, ki bi jih morali prepustiti izkvarjenim Francozom in Nemcem po velikih mestih, hočejo oprijemati Slovani, ki so sicer na slovesu, da so moralno najzdravejši narod na svetu. Tudi Čehi ta ogavni ples sirovih čilenskih in argentinskih govejih pastirjev odklanjajo. Mi napredno inteligenco v Ljubljani vendarle še vedno toliko cenimo, da mislimo, da tango vendarle zanjo ni primeren. Drugačne pojme imata o naših naprednih damah in gospodih seveda »Dan« in »Narod«.

Dnevne novice.

+ **Seja izvršilnega odbora S. L. S.** je v ponedeljek, dne 24. t. m., ob 4. uri popoldne v posvetovalnici K. T. D. Katoliška tiskarna, I. nadstropje.

+ **Volilni shod S. L. S. v Šmarljah.** V nedeljo, dne 23. t. m., ob 3. uri popoldne bo v Šmarljah na dvorišču župnišča volilni shod S. L. S. za župnije Šmarje, Kopanj, Lipoglav, Polica, Šent Jurje in Žalina; govoril bo deželni glavar dr. Ivan Šusteršič.

+ **Nenadna izprememba v uredništvu »Slov. Naroda« in »Slovenskega Doma«.** »Slov. Narod« in »Slovenski Dom« sta celo leto kar besnela v laganju zoper kranjski deželni odbor. Izmišljevali so si dogodke, številke, imena, zavijali resnico, podtikali deželnim odborikom S. L. S. vse mogoče lumparije, z eno besedo ti dve glasili narodno-napredne stranke sta dosegli letos rekord v laganju. Dolgo časa je deželni odbor molčal, ko je pa mera prekipela, je deželni odbor dal uradno pregledati vse članke in notice v teh listih v sedanjem času, konstatirati njihove laži in je poslal tem listom uradne popravke po § 14. tisk. zak. Liberalci so se pa tako ustrašili uradno konstatirane resnice, da je nastala v Narodni tiskarni strahovita panika. Za laganje so imeli celo leto dovolj poguma, da bi pa laži popravili, proti temu so se uprli vsi liberalni poštenjaki. Da deželni odbor ne bi mogel izsiliti priobčenja uradnih popravkov, je moral prevzeti odgovorno uredništvo državni poslanec dr. Ravnihar. Liberalci upajo, da bo imuniteta dr. Ravniharja pomagala, da njihove laži ne pridejo na dan. Pa ta up je prazen — našla se bodo pota, da bodo morali liberalni listi vsako laž, ki so jo prinesli zoper deželni odbor sami popraviti. Kako pridejo poštene listi S. L. S. do tega, da morajo svoje predale polniti neprenehoma z zavračanjem liberalnih laži. Liberalci je treba prijeti za jezik in mu njegovo laž še gorko potisniti nazaj v goltanec, da se sam ž njó davi.

+ **Da se izogne »Slovenski Narod« svoji postavljeni dolžnosti,** objaviti uradno popravke deželnega odbora, si je izposodil poslansko imuniteto dr. Ravniharja — ki se da osebno krije vse lopovščine, vselaži in obrekovanja imenovanega lista. Od večerajšnjega dne dalje je tedaj omenjeni gospod osebno odgovoren za vsako lumparijo v »Slovenskem Narodu«. Je pa tudi odgovoren tudi še za predložene lopovščine, kajti prevzel je ta poštenjak odgovorno uredništvo ravno tisto minuto, ko je bil »Slovenski Narod« po zakonu prisiljen, objaviti uradne popravke dežel. odbora, tičoč se nesramnih, nad vse podlih laži, katere je nakopičil ta list zoper deželno upravo. Dr. Ravnihar se v neki »izjavi« v »Slovenskem Narodu« izgovarja na poslance Gostinčarja, češ, ta je tudi odgovorni urednik »Slovenca« in ga krije s svojo imuniteto. Pri tem pa g. Ravnihar namenoma prikriva, da smo se mi morali zateči do poslanske imunitete samo zato, da naš list lahko resnico piše — dr. Vladimir Ravnihar pa je dal svojo imuniteto zato, da »Slovenski Narod« lahko nemoteno laže in obrekuje. — To je sramota za ljubljanske volilce, ki so dr. Ravniharja volili...

+ **Don Kišot — odgovorni urednik »Slovenskega Naroda«.** Odgovorno uredništvo »Slovenskega Naroda« je prevzel z večerajšnjim dnem dr. Vladimir Ravnihar, ljubljanski državni poslanec. Vsem so pa gotovo v spominu še časi, ko je bil dr. Ravnihar velik nasprotnik »Slovenskega Naroda«, tako velik, da je načeloval konzorciju, ki je izdajal list »Nova Doba«, čegar tendenca je bila naperjena proti kranjski liberalni stranki in proti pisavi dr. Tavčarjevega »Slovenskega Naroda«. Ta-

krat je bil dr. Ravnihar tako navdušen in prepričan nasprotnik kranjske liberalne stranke, da je celo kandidiral proti njej v Ljubljani. Bilo je to tiste čase, ko je imenoval »Slovenski Narod« protiliberalnega kandidata dr. Ravniharja »Don Kišota«, in ravno tiste čase so liberalci slikali Sokola dr. Ravniharja s frankfurtske v roki. No, časi se izpreminjajo in danes je postal dr. Ravnihar odgovoren za pisavo »Slovenskega Naroda« in »Slovenskega Doma«. S svojo poslansko imuniteto hoče ščititi vse laži in lopovščine »Slovenskega Naroda«. »Slovenski Narod« je bil ves ogorčen, ko je prevzel odgovorno uredništvo »Slovenca« državni poslanec Gostinčar. Takrat je pisal »Narod«: »Mi ne potrebujemo nobene poslanske imunitete za naš list — kar pišemo, to smo vsak čas pripravljeni dokazati.« (»Narod« dne 22. oktobra 1913.) — Sedaj pa, ko je dr. Ravnihar prevzel odgovorno uredništvo »Slovenskega Naroda«, liberalci niso več pripravljeni dokazati svojih laži. Postal jim je prevroč. Vse to, kar je pisal »Slovenski Narod« o Gostinčarju, ki je iz vse drugih vzrokov prevzel odgovorno uredništvo »Slovenca«, kot dr. Ravnihar ono »Slovenskega Naroda«, se prilaga edino na »Slovenski Narod« in dr. Ravniharja. Kakršni so liberalci sami, tako so pisali o drugih. Liberalna stranka ima pa sedaj kot odgovornega urednika svojih listov — Don Kišota, katerega je za takega sama v »Narodu« proglasila.

+ **Liberalne laži.** Liberalci so sedaj vrgli na deželo cele vagone popirja, potiskane za najnesramnejši lažni zoper S. L. S. in njene člane. Opozarjamo naše somišljenike na dvoje. Prvič, da utegene takega popirja še dosti priti. Popir je potprežljiv, laži se lahko natisne kolikor se hoče. Popir jih mora vse prenesti. Naj bodo tedaj pripravljeni na še večji naval lažij, naj pa tudi skrbje za to da bo vsakdo zvedel, da liberalci zmeraj lažejo. Sicer je pa prav, da liberalci očitno kažejo svojo lažnjivo, lopovsko naravo. Po njihovem skrajno lopovskem popirju jih sedaj vsak pozna in lahko sodi. Drugo, na kar opozarjamo je, da se pregreši zoper k a z e n s k i z a k o n, kdor razširja ta popir. Naj torej naši somišljeniki dobro pazijo, kdo ta popir razširja in ga takoj naznanijo tajništvu S. L. S., da dotičnega tiča naznani na pristojnem mestu.

+ **Socialni demokratje o liberalni stranki.** Novemberska številka »Naši Zapiski« imenuje liberalce »klaverno, breznačelno in brezprogramno stranko«. Kljub temu smo prepričani, da bodo socialni demokratje pri predstojajočih volitvah na vsi črti podpirali to »klavernost in breznačelnost«.

+ **Zapravljeni milijoni.** Po liberalnih listih beremo dan za dnem o bogu Pobasaju, o slabem gospodarstvu itd. Ravno te dni pošilja »Glavna« 10% upnikom od hranilnih vlog. To je 10 goldinarjev od sto vloženih. To povejte ljudem, kako so liberalci gospodarili. Kjerkoli nastopi Ribnikar, naj dobi povsod odgovor, če govori o zapravljenih milijonih: Kje so milijoni »Glavne«?

+ **Kako se godi liberalnemu kandidatu.** Iz novomeške okolice se nam piše: Neodvisni kandidat profesor Škrlič, ki so ga postavili Pirc in »neodvisni« kmetje prav po geslu: Kmet kmeta! se ponuja danzadnevom krog Novega mesta. Godi se mu pa slabo. V večini krajev mu gostilničarji sploh niso dali prostorov, ampak so mu rekli, da bodo pač postregli profesorju Škrliču, če bo hotel dati za pijačo, ne pa kandidatu Škrliču. Tako se mu je zgodilo v Mirni peči, v Št. Petru, v Brusnicah in drugod. Usnila sta se ga pa n. pr. Ignacij Šitar na Toplicah in Janez Vintar v Straži. Kmečki možje vedo že sami, koliko je ura odbila temu kandidatu in tako je n. pr. slabo skubil Podgoro. Prišel je k Ambrožiču in poslal gospodinjjo po vasi, može vkup klicat. Ko jih je bilo vkup za eno omizje, je začel razkladati svojo modrost in izdal celo skrivnost, da »Naroda« nikdar ne bere. Ko pa konča, se vname med Škrličem in kmečkim možem K. zanimiv dvogovor. K.: Kdo pa ste pravzaprav? Saj se še predstavili niste! Škrlič: Profesor Škrlič iz Gornje vasi. Kateri stranki pa pripadate? Ali ste pristaš Slov. ljudske Stranke? Škrlič: Ne! K.: Potem ste pa liberalec! Š.: Tudi ne, sem neodvisen. K.: To je pa nemogoče, ker dandanes vsak pameten človek pripada kateri stranki. Kako pa sodite o veri in duhovščini? Š.: Vera je potrebna in duhovnike spoštujem. Samo naj se držijo cerkve in pustje politiko. K.: Kako ste rekli? Kaj ste vi? Š.: Profesor. K.: Zakaj se pa vi ne držite šole in ne pustite politike? Pri tem izpraševanju je postal kandidatu tako vroče, da je pobral klobuk in odšel. Ljudstvo pač vidi, kaj je na takih kandidatih, zlasti še, ker se hočejo liberalci iz kmetov v novomeško-črno-

meljskem okraju naravnost norce — delati, ker so postavili v enem volilnem okraju kar dva kandidata. Škerlja in Fleišmana, da bi napravili več zmede.

+ **Liberalne nesramnosti o našem kandidatu Drobničju.** Eden, ki ga liberalci posebno sovražijo, je naš kandidat na Notranjskem Drobnič. Že to Drobniča priporoča vsem poštenim ljudem. Drobnič je zrastel iz ljudstva in kot tak je bil vedno vnet zagovornik ljudskih koristi in pravice. Od tod liberalna jeza, ki je sedaj pograbilala tudi po nesramnih lažeh. Tako liberalci širijo okoli laž, da je Drobnič v kazenski preiskavi radi izsiljevanja, da se ga vsled tega ne more voliti. Nesramna laž je, da bi bil Drobnič v kaki preiskavi. Liberalci so proti Drobničju napravili lažnjivo ovadbo. Kakor postava velevala, so se nekatere osebe morale zaslizati, a takoj se je pri teh zasliševanjih pokazalo, da je ovadba brez podlage in vsako postopanje proti Drobničju se je moralo takoj ustaviti. To, kar sedaj liberalci okoli lažejo, je pa naravnost kazensko kaznjivo, zato pozivamo naše somišljenike, naj nam vsakega, ki zgoraj omenjeno liberalno laž o Drobničju razširja, s pričami naznanijo. Bomo že poskrbeli, da bo liberalna hudobija in sleparija dobila plačilo, katerega zasluži.

+ **Pošteni Belokranjci ne marajo liberalcev.** Iz Suhorja smo dobili naslednjo brzokavko: Liberalen shod na našem posestvu odločno prepovedujem. Jelenič, gostilničar, Suhor 17.

+ **V smradljivih kanalih.** »Dan«, glasilo liberalnih učiteljev, je postal glasilo slovenskih kvantačev in hlevarjev. Prinaša namreč tako ostudne in nesramne članke in piše v takem tonu, kakršen je v navadi samo med največjimi in propalimi kvantači in nravinimi izprienci. Vrhunec kvantanja pa je dosegel sedaj s tem, da prinaša v podlistku prestave enega največjih in najbolj umazanih cinikov »Glovanija Boccaccio«. Tako so versko - nraveni vzgojevalci postali podli kvarljivci in zastrupljevalci slovenskega ljudstva.

+ **Liberalna agitacija v litijem okraju.** Dve prejasni zvezdi na liberalnem političnem nebu se prikazujeta od časa do časa prebivalcem naših vasi in zaselij, namreč zagorski apneničar Taufar in njegov sodrug bivši žandar Grčar. Svoje utrinke sta pustila zadnje dni v Poljniku, v Litiji že dvakrat in v Javorju pri Klančarju. Tukaj je prosil Taufar, naj neodvisni kmečki stranki preskrbe v Javorju vsej devet glasov. No, toliko mu jih tudi privoščimo, ker je vsak delavec vreden svojega plačila. Sicer pa bodo volilci preskrbeli, da na dan volitev enkrat za vselej izgineeta obe tako zanimivi zvezdi premičnici iz vidika naših ljudi.

+ **Liberalni kandidatje v splošni skupini za deželni zbor so:** Za sodni okraj: Ljubljanska okolica: Andrej Knez, delovodja v tobačni tovarni. — Za sodne okraje: Postojna, Senožeče, Lož, Ilirska Bistrica in Vipava: Ferdo Gašpari, živinozdravnik v Postojni. — Za sodne okraje: Ribnica, Kočevje, Vel. Lašče, Žužemberk: Franc Andolšek, posestnik v Vel. Poljanah. — Za sodni okraj: Novo mesto: Amat Škerlj, profesor v Novem mestu. — Za sodna okraje: Metlika, Črnomelj: Josip Fleischman, posestnik v Metliki. — Za sodne okraje: Kranj, Škofja Loka: Franc Dolenc, posestnik v Stari Loki. — Za sodne okraje: Radoljica, Kranjska gora, Tržič: Anton Kržišnik, trgovec v Živino v Žirovnici. — Za sodne okraje: Kamnik, Brdo: Andrej Slokar, »poslovodja« v Domžalah. — Za sodne okraje: Litija, Radeče, Višnja gora: Ivan Taufer, »posestnik« v Zagorju. — Za sodne okraje: Krško, Kostanjevica, Mokronog, Trebnje: Franc Zupančič, posestnik na Rakovniku. — Za sodne okraje: Logatec, Idrija, Cerknica in Vrhnika: Franc Majdič, živinozdravnik. — To so torej možje, ki kandidirajo na laži liberalnega časopisja. Proč z njimi!

+ **Liberalci pospeševalji izseljevanja.** Liberalno časopisje je o izseljevanju mnogo upilo. Sedaj se pa odkriva, da so pravi pospeševalji izseljevanja liberalni agentje, ki proti plačilu 40 K, 50 K, 60 K in še več spravljajo mladeniče, ki še niso odslужili vojaščine, preko meje. Kraj bo s temi mladeniči v tujini, se ne brigajo, glavno jim je, da dobe od njih masten zaslužek. Po Kranjskem je po teh agentih razvita pravcata propaganda za izseljevanje. Zadnji čas so se oblasti nekoliko bolj pričele brigati za delo teh agentov, opazujejo naj pa njihovo delo vsi za to poklicani faktorji ter naj nam posamezne slučaje takega oduškega postopanja agentov javijo. Sedaj je v preiskavi radi takega »poslovanja« že cela vrsta ljudi. Iz Bele Kraitine smo

danes dobili poročilo, da sta v pone-deljek odpeljala dva orožnika v črnomaljski zapor Jožeta Balkovca iz Preloke, ker je odpravil vojaščini podvržene fante v Ameriko. Odpravljal je fante do Novega mesta, tam jih je pa sprejemal drug agent, ki je tudi že zaprt. Balkovec je dobil za vsakega fanta po 40 K in tudi več. Balkovec je kot vsi taki agentje, strasten liberalci in je bil pri vsakih volitvah največji agitator za liberalce. Liberalci na celi črti pospešujejo izseljevanje za svoj osebni dobiček.

+ **Volilno gibanje v ribniškem okraju.** Naši kandidatje so imeli dosedaj shod v Dolenji vasi, kjer so razpravljali o potrebah kraja. Gospod A. Lovšin se je vrlo izkazal, da prav dobro pozna krajevne razmere in potrebe. Zadnje nedelje smo imeli shod za Loški potok in Goro. Govorili so vsi trije kandidatje našega okraja. Sicer je pa tudi med ljudstvom prav živo zanimanje za volitve, tako da smemo pričakovati najlepših uspehov.

+ **»Samostojni« kandidatje.** Iz Reške doline se nam piše. Neki liberalen učitelj okoli Trnovega agitira, da bi volili liberalci učitelja v kmečki skupini Česnika iz Knežaka, drugi pa Ambrožiča ob vodi. Mislimo, da sta oba tako pametna, da ne bosta šla na ta lim. Vendar se nam čudno zdi in zelo sumljivo, da je Česnik zopet zbolel, kot pri vseh volitvah.

+ **Narodno izdajstvo očita liberalno časopisje** naši stranki, ker posluje deželni šolski svet v nemškem jeziku. Gospoda, ali ste pozabili, da ste vi poslali Nemca dr. Schafferja v deželni šolski svet, rajše kot Slovenca. Zakaj pa takrat, ko ste imeli z Nemci večino, niste sklenili slovenskega uradovanja?

+ **Brezverska stranka.** Tega ti-telna se liberalci branijo z vso močjo. Tudi oni hočejo biti še kristjani, vsaj nekateri. Pa dejanja drugače govorijo. Kar je iskano na papirju, ostane! V spomin kličemo tole: Ko je na Dolenjskem propadel Mazelle, je pisal »Narod« v uvodnem članku ter pohvalil tiste možje, ki so ga volili, rekoč: To so možje, ki se ne bojijo nobenega farja, ne pekla, ne hudiča! Doslovno! Sicer pa vprašajte učitelje, vzgojitelje in katehete po srednjih šolah, zakaj je mladina dandanes tako pokvarjena, pa boste dobili odgovor: To je storilo liberalno časopisje! Po njih sadovih jih boste spoznali!

+ **Pošteni slovenski Amerikanci o vrtu katoliškega shoda v Ljubljani.** Newyorški list »Ave Maria« piše: Kakor na komando vzdignil se je ves slovenski narod in prišel na poziv na katoliški shod v Ljubljano. V resnici, s tem shodom je pokazala Ljudska stranka, da je v resnici ljudska, da ima v resnici skoraj vse slovensko ljudstvo za seboj. Živela tako mogočna, tako krasno disciplinirana stranka! Živel katoliški duh med našim milim narodom! Kajpada je to zbudilo par odpadnikov, ki so zatajili svojo mater Slavijo, ki so zatajili to, kar jim je dajala njih slovenska mati, ko jih je še pestovala v nje ljubezni polnem naročju. In ker so se videli ti revčki tako osamljene, tako poražene, mesto da bi plemenito, možato priznali: »res, ljudstvo ni naše,« in mi nismo ljudski, mi nismo narodni, ampak protinardni, so pa tako malenkostno tajili vpliv shoda, so pa kričali kakor paglavci za zidom domačega vrta in metali kamenje na sinove lastnega naroda. Ne, na stran s politiko! Na stran s strankarstvom! Kjer je narod v večini, tam biti je dolžnost vsakega pravega domoljuba! Če nosi kdo ne vem kako veliko narodno ime, ni to nič, ako nima naroda za seboj, kjer je narod, tam so stvari narodne. Katoliški shod je bil zato v resnici pravi narodni shod slovenskega naroda, kjer se je zbrala večina slovenskega naroda, in to poudarjamo! Mi smo narodni, ker je narod z nami, oziroma, ker smo tam, kjer je narod. Vsi brezverski Narodovci ste pa srake s pavovim perjem. Sirote! Zato živela slovenska sloga pod zastavo križa! Živela ta plemenita, ta navdušena edinost našega milega nam naroda v domovini, v kakršneji smo ga videli pri katoliškem shodu!

— **Vodovod na Ižanskem.** Pred tremi leti je bil dograjen vodovod za Iško vas, Kot in Staje. Letos se bo pa ta vodovod podaljšal na eni strani skozi Strahomer, Vrblenje, Tomišelj in Brest, na drugi strani pa v vas Studenec — Ig. V par tednih bo vse delo dokončano. Položena je že glavna cev, sedaj delajo še rezervar in napeljujejo vodo v hiše. Ko bo vse delo dokončano, bomo povabili dr. Novaka, da pride pogledat vodovod in na svoje oči prepriča o resničnosti vodovoda. Pred petimi leti, ravno pred prejšnjimi deželnozborskimi volitvami je on na shodu

pri »Grbcu« rekel, da bo prvo vodo nazaj tekla, preden bodo vodovod dobili. Sedaj naj pride pogledat, koliko je es. V toliko se je pač izpolnilo njegovo prerokovanje, da mora res voda po ceveh najprvo teči gori v hrib v rezervar, potem šele dol. Seveda, če bi liberalci imeli večino v deželni zboru, potem bi pri nas pač nikoli ne imeli vodovoda. Torej prosimo dr. Novaka, naj pride pogledat. Iškovarci so že pred par leti obljubili, da ga bodo za to prerokovanje pošteno napojili, pa ne z vinom, ampak z vodo iz vodovoda.

— **Pogreb č. duh. svetnika Poča v Kamniku** je bil včeraj ob spremstvu 29 svetnih duhovnikov ter vseh ondodnih oo. frančiškanov nad vse veličasten. Pokopal ga je presv. škof Stariha, slovesno sv. mašo pa opravil stolni dekan Kolar, — oba ranjkega rojaka. Spremila ga je v znak hvaležnosti do malega cela komendska župnija k večnemu počitku, pa tudi velika obilica meščanov od najvišjega do najnižjega vseh slojev ljudstva. Ranjki se je rodil 5. oktobra 1841 v Semiču na Belokranjskem, bil 1. 1866. v mašnika posvečen in je nastopil svojo prvo službo kot kaplan v Črnomlju, št. Janžu, pri sv. Jakobu v Ljubljani, kot župnik pa v Loškem potoku, Sturijah, Vačah in Komendi, od koder se je podal v zaslužni pokoj novembra 1909 v sosednji, prijazni Kamnik, kjer je žvilj komaj štiri leta počitek. Bil je plemenit značaj, povsod ljubljen in visoko spoštovan. Življaj večni raj — zlata duša!

— **Zapuščina umrlega slovenskega ameriškega pesnika Smrekarja ukradena.** V Collinwoodu O. v Ameriki umrl slovenski župnik Andrej Smrekar je bil tudi dober pesnik, ki v svojih pesmih zelo spominja na Gregorčiča. Žal, da je le redkokdaj dal kak svoj proizvod v javnost. Svoje pesmi je hranil doma pri sebi. Po njegovi smrti je kleta roka nekega tatu posegla po njegovih rokopisih, katere je zapustil, in jih ukradla. Sumi se, kdo jih je ukradel, toda dokazov ni. Tat, ako spi ne vrne, se ne more z njimi okoristiti. Izdati jih ne more, prodati tudi ne, ako jih noče vrniti, jih bo moral uničiti.

— **Najnovejša o Trebušniku.** — **Sava odnesla Trebušnikov most.** Poročali smo, da je liberalni kandidat Trebušnik kot nekdanji brezniški župan na čudovite načine gradil most čez Savo. Prvi dogodek v dobi njegove kandidature pa je ta, da je Sava ta most odnesla. Kakor je šel Trebušnikov most po vodi, tako bodo šle po vodi tudi vse neodvisne liberalne kandidature. Tako je Sava maščevala Završnico.

— **Velik požar v vasi Trava.** V vasi Trava, župnija Draga, je v četrtek, dne 20. t. m., okoli 3. ure popoldne zgorelo trem gospodarjem vse — hiše, gospodarska poslopja, krma, vozovi, obleka itd. — Ljudje so rešili komaj sebe in živino. Strehe so bile krite z deščicami; v kratkem času je ogenj objel poslopja in jih vpepelil. — Ti gospodarji, njih družine in živina nimajo ne strehe ne hrane, nekateri ljudje tudi ne obleke, razen kar imajo na sebi. — Revščina velika. Zima pa pred durmi. — Pomoč nujno potrebna. — Župni urad v Dragi (Suchen) prosi usmiljena srca za kako podporo, ki se bo pogorelcem razdelila. Zgorela je tudi hiša št. 15, ki je bila last posojilnice v Travniku. Kdo je zažgal, se ne ve, — najbrž otroci s cigaretami.

— **Kmet in draginja.** Z janških hribov se nam piše: Letošnja letina je bila za utržitev zelo slaba, ker ni bilo sadja. Kmet je upal, da bo pri živini dobil kak krajcar, da bo zamogel vsaj davke plačati. Sedaj je pa cena pri živini tako padla, da je v resnici v skrb, odkod bo dobil potrebnega denarja. Živina tako poceni, meso pa vedno tako drago. Mesarji, ti imajo sedaj uro. V dokaz sledeči slučaj: Tukaj je imel kmet živinč, za katero so mu mesarji ponujali 65 kron. Bil je pa vendar tako pameten, da je raje sam pobil žival in na drobno razprodal. In kaj menite, koliko je dobil za njo? Nič manj, kakor 182 K 80 h. Zdaj naj pa vsak presodi, kdo dela draginjo. Deželni poslanci! Veliko ste že storili za ljudstvo, toda ena reč je še, katero silno pogrešamo, in to je deželna kavalerna.

— **Izseljevanje.** Prav umestno pravi »Gorenjec«: »Narodu« pastirski list škofov o izseljevanju ni všeč. Graja namreč o, da se škofije brigajo za vero izseljencev in pravi, da bi se naši škofje morali bolj brigati za to, da bi imeli ljudje dovolj kruha doma. Ti liberalci so res smešni ljudje, ki nad duhovni vedno godrnjajo. Če duhovni oznanjujejo vero, pravijo: »Čemu to? Skrbite ljudstvu za vsakdanji kruh!« Če pa duhovni delajo po gospodarskih družstvih za kruh ljudstvu, pa vpijejo: »To ni vaša stvar! Poidite v cerkev!«

— **Umrl je danes dopoldne** v Novem mestu c. kr. mornarični komisar v pokopu in notarski kandidat gospod Viktor Vasič. R. I. P.

— **Ženo ustrelil.** Iz Zagorja ob Savi se nam piše z dne 21. t. m.: Danes okrog 5. ure popoldne je ustrelil svojo ženo z lovsko puško Tomšič Anton, rudar in posestnik v Zg. Zavinah. Žena je bila takoj mrtva. Tomšič je po svojem groznem dejanju od doma takoj pobegnil. Slučajno ondot patrolajoča orožnika, Erjavca in Sušnika, sta srečala človeka, kateri se jima je dozdeval nekako sumljiv v obnašanju in sta ga ustavila. Na prvo vprašanje, kdo da je in kam se je napotil, jima je rekel: »Vidim, da me imate. Svojo ženo sem ustrelil.« Tomšič je bil nato aretiran in odveden v zapore c. kr. okrajnega sodišča v Litiji.

— **Iz finančne službe.** Finančno ministrstvo je stalno upokojilo dvornega svetnika Jožefa Dobido ter je imenovalo na njegovo mesto kot člana in predsednikovega namestnika deželne komisije za pridobitniški davek in kot člana vzklicne komisije za osebno-dohodninski davek finančnega svetnika Henrika Kittaga. Istočasno je imenoval za prvega predsednikovega namestnika vzklicne komisije za osebno-dohodninski davek finančni nadsvetnik Ferdinand Avian, za drugega predsednikovega namestnika iste komisije pa finančni svetnik Henrik Kittag.

— **Redka lovška sreča v Zasavju.** Dne 19. t. m. je v Birsu nad Kračami v aržiški občini v revirju trgovca gosp. Ant. Verbole ustrelil delavec Gorišek lepega gamsa. Zadnja leta se je te živali v zasavskem in obsavskem pogorju več parov zaplodilo.

— **Sejm na Vačah** o sv. Andreju bo letos zaradi nedelje že en dan prej, torej v soboto, dne 29. novembra. Ta sejm je že iz davnih časov na glasu kot najboljši za blago in živino.

— **Vrat si je prerezal.** Delavec Matvez Zalokar v Sp. Gorjah si je z nožem, ki je za kruh rezati, prerezal v duševni zmedenosti vrat. Prepeljali so ga v ljubljansko deželno bolnišnico.

— **Nova avtomobilna zveza.** Ljubljanski arhitekt in stavbenik Hugo Uhlir namerava otvoriti avtomobilno zvezo med mestom Kranjem in tamošnjim kolodvorom.

— **Lov cerkljanske občine** je bil oddan dne 21. novembra pri c. kr. okr. glavarstvu v Kranju za 1602 K za dobo 5 let. Prejšnje dobo je znašal 800 K. Lov je izdražil gospod Jožef Jenko, profesor v Trstu. Hribarjeve jerebice so končane v cerkljanski občini. Sangrad pa še ni na dražbi.

— **Požar v Hrenovicah.** O tem nam še poročajo: V Hrenovicah pri Postojni je izbruhnil v nedeljo, dne 16. t. m., krog 1. ure popoldne ogenj. Pretela je velika nevarnost. Pogorelo je več gospodarskih poslopj, a šlo bi bilo vse, tudi mogoče naša cerkev, župnišče in šola, da niso prišli na pomoč sosedje. Prva je prišla požarna bramba iz Hruševja, ki se je izvrstno obnesla, potem tudi požarna bramba iz Razdrtega. — V tej veliki nevarnosti je prihitel, kakor doslej še pri vsakem požaru, z občudovanja vredno hitrostjo na lice požara oddelek kaznjencev iz Oreška. Vodila sta jih paznika gg. Stucin in Zvan. Priznati se mora, da je oddelek tako neumorno in neustrašeno deloval, da je bilo vse navzoče občinstvo polno hvale.

— **Šest novih kavalerskih oddelkov** strojnih pušk nastavijo s 1. decembrom in sicer v Pardubici, Tarnopolu, Przemyslu, Zolkiewu, na Dunaju in v Mitrovicah.

— **Vič.** Neke vrste »opero« na deželi vprizoril bo tukajšnji ljudski oder jutri v nedeljo v Društvenem Domu. Vprizorila se bo ginljiva ljudska igra: »Mala pevka«. Večina vse vloge so s petjem. To bo za naš oder gotovo nekaj novega, zanimivega. Za vprizoritev se igralno osebo zelo trudi zlasti v petju. Pričakujemo prav obilne udeležbe. Začetek bo v nedeljo 23. novembra ob 4. uri popoldne.

— **Šišensko prosvetno društvo** vabi svoje člane in prijatelje k rednemu predavanju. Začetek ob pol 5. uri popoldne v nedeljo dne 23. novembra. Predava gospodična Marija Vider.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Z dežele:

Barantač z vodiškimi čudeži kmečkemu fantu: »Ali se ti kaj zdi, koliko izvodov vodiških čudežev smo že prodali v Ljubljani?«

Fant: »No, to je pa lahka uganka! Nič več pa nič manj kot toliko, kolikor je norcev v Ljubljani. In prodali jih boste še toliko, kolikor je norcev po deželi.«

Primorske vesti.

p **Velika nesreča v Gorici.** V petek popoldne okrog tri četrt na 3 se je v Gorici zgodila velika nesreča. V prodajalno orožja g. Sauniga na Kornu je prišel nekdo kupit revolver. Pri pregledovanju je vtaknil v cevko tudi eno patrono. Mož pa ni kupil ničesar in je odšel. Fant, ki se uči puškarstva, se je nato z revolverjem igral. Naenkrat se sproži in krogla zadene blagajničarko Humar v prsi. Dekle vstane in stopi izza pisalne mize v delavnico. Tu zakliče »Moj Bog!«, iz ust ji privre kri in zgrudi se na tla. V malo trenutkih je bila mrtva. Hiteli so po zdravnika dr. Breclja, a ko je došel na mesto nesreče, je bila Humarjeva že mrtva. Krogla ji je predrila dušnik in srce. Pred trgovino se je zbralo polno ljudstva, ki je bilo vse pretreseno vsled žalostnega dogodka.

p **Osebna vest.** Znani akad. slikar Viktor Cotič (suplent v Zadru) je položil na Dunaju profesorski izpit.

p **Oče je zagnal lastna otroka v peč.** Iz Gorice poročajo: Pek Rivolli v Corani je vsajal kruh v peč. Med delom sta se igrala poleg njega njegova otroka petletni sin in triletna hčerka. Med igro sta stopila otroka večkrat na desko, na kateri je imel Rivolli pecivo. Rivolli je otroka večkrat zavrnil, toda brez uspeha. Ko sta otroka ponovno zopet stopila na desko in pohodila nekaj peciva, je zgrabila očeta taka jeza, da je pograbil oba otroka in ju vrgel v razbeljeno peč. Otroka sta popolnoma zgorela, nesrečni oče je pa pobegnil.

p **Strela ubila moža in vola.** Na Cesti pri sv. Križu na Vipavskem je trosila minuli teden neka družina iz Dornberga prah po travnikih. Pripegljali so ga z volom. Kar nastane nevihta z gromom in bliskom. Vsi so se zahtekli pod lopo, kjer je bil privezan vol. Pridružila sta se jim še dva potnika. Zagrmel, zabliskal, strela udari. Vol in en potnik ta bila takoj mrtva. Drugi so bili sicer omamljeni, a so ostali nepoškodovani. Ponesrečeni popotnik je bil neki Stajcar, star 32 let, ki je kot ključavničar šel v Tržič iskat dela. Na potu ga je doletela tako žalostna smrt.

p **Duhovska vest.** Častiti gospod Novak, doslej bibliotekar v osrednjem semenišču, je bil v četrtek invertiran na župnijo Breginj.

p **Porotno zasedanje v Gorici** se bo pričelo dne 9. decembra. Na vrsti so naslednje razprave: Dva tedna bo trajala razprava proti razpečevalcem ponarejenega denarja. Dalje je na vrsti tiskovna pravda dr. Pittarin proti kršč. soc. listu »L'Ecco« in tiskovni pravdi liberalnih deželnih poslancev Miklavčiča in Kovača proti »Novemu Času«.

Ljubljanske novice.

Ij **Volilna lokala ob volitvi za obrtno sodišče v nedeljo, dne 23. novembra 1913** sta v »Rokodelskem Domu« in v »Ljudskem Domu«. Kdor potrebuje kako pojasnilo, naj se zgleda v enem teh lokalov.

Ij **V »Ljudskem domu«** ima jutri Katoliško društvo za delavke predstavo »Napuh hodi pred padcem«. — Pred igro nastop ženskega pevskega zbora. Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnice se prodajajo pred začetkom predstave po običajnih cenah.

Ij **Razlika med kandidatom ljubljanskega magistrata Josipom Turkom in ljudskim kandidatom Ivanom Kregarjem v splošni skupini v Ljubljani.** Da so naši liberalci silno pravicoljubni, je stara, znana resnica. Kar velja za liberalca, seveda ne velja za političnega nasprotnika. G. Turk je stal svoj čas pred sodiščem in je bil oproščen; g. Kregar je stal pred sodiščem in je bil istotako oproščen. In glejte, kako so čudna pota liberalne pravičnosti. G. Turk je popolnoma opran in povelčan, g. Kregar pa je po »Narodovem« mnenju navzlic oproščenju — ostal goljuf. Ob tej logiki se pride do jako čudnih zaključkov. Kregar je dobil popolno zadoščenje za lažnjive napade liberalnega časopisja, mož pošteniak celo svoje življenje ni nikogar oškodoval, Jožef Turk je s svojo nesposobnostjo v odboru »Glavne« znatno zakrivil žalostni položaj »Glavne«. Turk je poosebljena podoba liberalne stranke: široka usta, pa nič pozitivnega dela za volice. Naš kandidat Ivan Kregar pa se je v vseh odborih pokazal kot inteligentnega, delavnega, sposobnega, resnega moža. Kdor hoče kaj dela in uspehov za Ljubljano, bo v splošni skupini volil Ivan Kregarja!

Ij **Ljubljana v znamenju hipnoze.** Liberalci so si izmislili nov način zavojevanja Ljubljane; naročili so si hipnotizerja. Ne trdimo, da ni slavna liberalna Ljubljana spala v letargičnem spanju že »mnogajeta leta«, a saj v hip-

nozo se ji je prizaneslo. Sedaj pa pojde stvar drugače. Kdor ni zanesljivo liberalen, tega se bo hipnotiziralo in mu sugeriralo, kako in kaj ima čutiti in misliti, in kar je najvažnejše, kako voliti. Seveda strogo liberalno. Za sedaj poizkušajo moč hipnoze v znanem liberalnem špitalu, kateremu pa pravijo po navadi »Narodni Dom«. Hipnoza je jako imenitna stvar, posebno če je združena z duhovito-fakinskimi plesom, Tango imenovanim. Tega mnenja je vse v Ljubljani, kar se šteje med boljše ljudi in kar je nobel; zato so tega mnenja tudi nekatere narodne dame in p. t. p. t. gospodje gospodje liberalni komi-taši. Kadar bo eksperimentalni del končan, se prične redno hipnotiziranje upornih volilcev. Najprvo pridejo najbolj hudobni na vrsto; Kregarja in Štefeta bo baje sam naš vedno vzorno trezni g. župan hipnotiziral; če se posreči iz Štefeta in Kregarja napraviti liberalca potem hipnoze, potem je Ljubljana definitivno liberalna na vse večne čase! Hup!

Ij **Ivan Hribar** hoče postati deželni poslanec iz trgovske in obrtne zbornice kranjske. »On« je od liberalnih trgovcev in obrtnikov tako »visokega« mnenja, da noben trgovec in obrtnik ni sposoben zastopati svoj stan. On pa za svoje kupčije potrebuje to šaržo. V liberalnem izvršnem odboru so že sklenili, naj deželna poslanca vske in obrtne zbornice postanejo. Triller po padcu v mestnem volilnem okraju Kranj — Škofja Loka in Ivan Hribar. Gg. svetniki trgovske in obrtne zbornice pazič, da bode to komando ponižno ubogali!

Ij **Ljubljanski grb.** Po sodbi sežanskega učiteljskega najnesramnejši slovenski list »Dan« je priobčil sliko ljubljanskega grba z nemškim napisom, češ, da bodo za tak napis preskrbeli »klerikalci«. Mi pa mislimo, da za tak napis skrbi liberalna večina na magistratu, ki pošilja nemškim občinskim svetnikom nemška vabila k sejam prvega slovenskega občinskega zastopa, pri katerih odločujejo napredne večine enega glasu. Na ljubljanski grb obesite ta samonemška vabila!

Ij **Družabni klub** ima danes svoj večer točno ob 8. uri v hotelu »Union«.

Ij **Ljubljanski Nemci** so imeli včeraj v kazini shod svojih volilcev, na katerem so se posvetovali o svojem stališču pri prihodnjih deželnozborskih volitvah v Ljubljani. Sklenili so v splošni skupini kandidirati nemškega občinskega svetnika, faktorja pri Bambergu Brandta, v cenzus kuriji pa v vsakem okraju samo enega števnega kandidata, in sicer ravnatelja Pammerra in obč. svetnika Staudacherja.

Ij **Liberalni trgovski sotrudniki,** organizirani v društvo trgovskih sotrudnikov, prirede danes v Narodnem domu zabavo, na kateri bodo predstavljali Johanco iz Vodice in njene čudeže. Drugod trgovski sotrudniki držijo nekaj nase, so večidel ljudje lepih in finih manir, ki živijo v vseh družabnih slojih ugled in spoštovanje, ne glede nato, ali so v tem ali onem društvu organizirani. V Ljubljani je pa nekaj komijev, katerih nesramnost in surovost presega vse meje človeške dostojnosti. Zlasti na železnih cestih je njihova surovost in neotesanost ostudna. Ob nedeljah zvečer se ponavadi vračajo z izletov z večernimi vlaki v Ljubljano. Polni alkohola, robantijo in izzivajo po železničnih kupejih dostojne in mirne potnike, zlasti duhovnike in somišljenike nasprotno politične stranke. Njihovi pogovori so naravnost gnjusni; pojo pa take bogokletne in umazane kvante, da si jih ne upamo zapisati. V nedeljo dne 2. novembra je taka banda vstopila v železnični kupe v Šmarju na Dolenjskem v vlak, ki je peljal zvečer proti Ljubljani. Vpričo mlade izletniške družbe je začela ta tolpa vganjati nepopisne surovosti. Začeli so oponašati mašne obrede, cerkvene molitve, litanije. To se je kar vrstilo: Amen, Dominus vobiscum, Sequentia sancti evangelii, Oremus, Deus, qui sub sacramento mirabilij itd. O nekem navzočem eksekutorju je dejal med trgovskimi sotrudniki se nahajajoči Ivan Bogataj, telefonični strojnik, Hrenova ulica št. 14, da bi »bil vse en hudič, če bi ta gori visel na križu ali pa oni.« Vmes so pa peli najbolj umazane kvante, kakor: Sem rajtal študirat, sem mislil bit' far... Če bi bla punca monštrana in postila oltar.« Med to bando liberalnih komijev so spoznali nekega Škrlija, sotrudnika pri trgovcu Trdini na Siamem trgu. Drugih niso spoznali. Preteklo nedeljo je zopet neka četa teh ljudi prihrumela zvečer na zadnji vlak, ki je vozil iz Kranja v Ljubljano. Z nepopisno surovostjo so padli na nekega duhovnika, ki se je vozil v Ljubljano in začel izzivati. Glavno vlogo je igrala zopet Johanca iz Vodice in pa nesramne kvante a la: »Vsak fajmošter ma kuharico« itd. Za enkrat naj

Kurzne cene

dne 21. novembra 1913.

	K	h
Državne rente.		
4% konv. dav. pr. kron. renta (maj—nov.)	81	30
4% konv. dav. pr. kron. renta (jan.—jul.)	81	30
4 1/2% avstr. velj. papir. renta (febr.—avg.)	85	—
4 1/2% avstr. velj. srebr. renta (april—okt.)	85	05
4% avstr. zlata renta, davk. prosta . . .	103	90
4% avstr. kron. renta (marec—sept.)	81	65
4% av. kron. renta iz l. 1912 (junij—dec.)	81	30
4% ogr. renta v zlatu	98	85
4% ogr. renta v kronah iz l. 1910. . .	80	40
4 1/2% ogr. renta v kronah iz l. 1913. .	88	75
Druge javne zadolžnice.		
4% kranjsko deželno posojilo iz l. 1888.	—	—
4 1/2% kranjsko dežel. melior. pos. iz l. 1911.	92	50
4 1/2% kranjske deželne banke	93	—
4% bosansko deželno posojilo	81	25
4% obveznice Rudolfa. Železnice	81	95
4% obveznice železn. Ljubljana-Kamnik	92	75
4% obveznice dolinj. železnice	91	—
Srečke.		
4% drž. srečke iz l. 1860. po 500 gld. a. v.	1620	—
4% drž. srečke iz l. 1860. po 100 gld. a. v.	435	—
Državne srečke iz l. 1864. po 100 gld. a. v.	689	—
Državne srečke iz l. 1864. po 50 gld. a. v.	357	—
5% don. uravn. pos. iz l. 1870. po 100 gld.	271	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke I. izd.	285	—
3% avstr. zemlj. kredit. srečke II. izd.	245	—
Bazilika budimp. iz l. 1886. po 5 gld.	26	75
Ljubljanske srečke po 20 gld.	62	50
Rudeči križ avstr. iz l. 1882. po 10 gld.	51	50
Rudeči križ ogr. iz l. 1882. po 5 gld.	31	50
Rudeči križ ital. iz l. 1885. po 25 lir. . .	45	—
Josiv-srečke iz l. 1888.	15	—
Turske srečke	232	—
Srbske drž. tob. srečke iz l. 1888. . . .	28	—
Akcije.		
Avstr. kreditni zavod	621	75
Avstro-ogrška banka	2053	—
Anglo-avstrijska banka	337	50
Dunajsko bančno društvo	511	75
Jadranska banka	410	—
Ljubljanska kreditna banka	400	—
Union banka	585	—
Živnostenska banka	265	25
Avstrijski Lloyd	609	—
Državna železnica	691	25
Južna železnica	105	0
Alpine	793	50
Skoda	787	75
Valute.		
20 frankov	19	06
20 mark	23	55
Sterling	24	09
Rubelj	253	62

Vsa tozadevna pojasnila se dobe tudi v podružnici c. kr. priv. avst. kredit. zavoda v Ljubljani.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 22. novembra 1913.

Pšenica za april 1914.	11 31
Rž april 1914	8 70
Oves april 1914	7 43
Koruzna za maj 1914	6 35

Brez posebnega obvestila.

Marija Kovač, roj. Zajc, javlja v svojem, kakor v imenu vseh sorodnikov vsem prijateljem in znanem žalostno vest, da je njen ljubljani oče, oziroma stari oče, brat, stric in tast, gospod

Franc Zajc

sprevodnik južne železnice v p.

po dolgi in mučni bolezni, včeraj ob polu 5. uri popoldne previden večkrat s sv. zakramenti v 86. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnega bo v nedeljo ob polu 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Škorja ulica šteč. 3, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Bodi mu blag spomin!

Ljubljana, 22. novembra 1913.

3592

Žalujoči ostali.

Tužnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znanem, da je naša ljuba mati, stara mati in tašča gospa

Marija Jernejec roj. Pavlič

danes ob pol 7. uri jutraj previdena s sv. zakramenti, v 76. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se vrši v soboto dne 22. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 21. novembra 1913.

3575

Žalujoči ostali.

Denar
zapravlja

vsaka gospodinja, katere še ni poskusila Štumpfove dobre žitne kave, 5 kg tranko za 4. — v plačeni vročici z 2 dragoceni darili. Josip Štumpf, tovarna žitne kave, Slotov n. L., Čechy. Na tisoče priznani. Posiljka za poskušanje in prospekti zastoj in tranko. — Narodne le naravnost od gornje trdke, ker je po obrtnem zakonu agentom pod kaznijo prepevalano prodajati žitno kavo po zasebnih hišah.

Pletilka na stroj

dobra delavka, za stroj št. 12 ali 16, dobi trajno delo v Gradcu. Vprašanja na M. Fork, Feuerbachg. 10. 3577

Na prodaj je

enonadstropna hiša z vrtom

obstoječa iz dobrodoše špacerijske trgovine s prikljinami in treh stanovanj, v lepem industrijskem in letoviškem kraju blizu Ljubljane. Približna cena spod K 10.000. Vprašanja naj se stavijo: — Ljubljana poštni predal št. 123. 3574

POZOR! POZOR!

Radi opustitve trgovine se prodaja

pod tovarniško ceno

obleka za gospode in dečke, kratki kožuhji, pelerine, površniki, sukno, damske jopice, zasori, preproge itd. 3572

Za obilen obisk se priporoča

R. Kollmann, Sodna ulica 4. III. nadstropje.

Bencin motor

Malo rabljen, ležeči bencin motor tovarne Langen & Wolf se vsled upeljave električne sile ceno proda. Vpraša se: Zavod za tehnične in električne naprave Vojnovič & Cie, Ljubljana, Dunajska c. 22.

Vse vrste

kuriva

mehka in trda bukova drva, cela in razsekana v kolobarjih.

Trboveljski kosovnik K 2 90 do 3 48 za 100 kg

Trboveljski kockovnik poseb. primeren za kurjavo v štedilnikih K 2 76 do 3 40 za 100 kg.

— Velenjski — **Klara** edino najboljše kurivo za peči K 1 40 do 1 80 za 100 kosov prosto, postav. v hišo.

Trgovina z lesom 3579

St. & E. Tauzher,

Telefon 152. Dunajska c. 47.

Spretna prodajalka

špacerijske stroke išče službe. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravnishvo „Slovenca“ pod št. 3589.

Mizarstvo.
Zaloga pohištva in
tapetniškega blaga.

J. Pogačnik

Ljubljana
Marije Terezije c. 13-18
(Kolizej).

Naznanilo.

Kot dosedanji lastnik trdke Frane Kapus, zaloga pohištva in tapetniškega blaga v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 13 (Kolizej), vljudno naznanjam, da sem svoje dosedanje mizarstvo znatno povečal in bodem islo pod lastnim imenom vodil naprej.

Kakor do sedaj, bodem tudi v bodoče razpolagal z najsolidnejšo kakovostjo lastnih izdelkov in se za cenjena nadaljna naročila najtopleje priporočam.

Z odličnim spoštovanjem

Ljubljana, v novembru 1913.

3578

J. Pogačnik.**Zahvala.**

Povodom bridke izgube našega nepozabljenega ljubljanskega očeta, oziroma soproga, brata, svača in strica, gospoda

Štefana Dužnik

trgovca in posestnika

nam je došlo toliko izraženega sočutja, da se nam ni mogoče vsakemu posebej zahvaliti.

Najtopleje se zahvaljujemo prečastitim domačim gospodom duhovnikom za tolažbo v bolezni in za vodstvo pogreba. Posebej pa smo se dolžni zahvaliti prečastitemu g. župniku Zupanu, ki nam je šel med boleznijo in zlasti ob smrti predragega pokojnika vedno požrtvovalno na roko. — Srčna hvala tudi gg. odbornikom posojilnice v Hrenovicah za krasen venec in za častno udeležbo pri pogrebu. — Enako se zahvaljujemo tukajšnji dekliški Marijini družbi za tako številno udeležbo pri spremstvu ranjcega k večnemu počitku in tudi vsem drugim, ki so izkazali nepozabnemu zadnjo čast.

Vsem in vsakemu posebej: Bog povrni!

Hrenovice, 21. novembra 1913.

3584

Žalujoči ostali.

Pozor! Važno za vsakega!

Velike denarja si prihranite, če kupite sedaj manufakturno blago pri

J. Grobelniku

prej Franc Souvan sin,
Ljubljana Mestni trg 22

Zakaj?

Radi slabe sezije in velike zaloge hočem vendar zimsko blago razpredati.

Zato

prodajam do preklica pri

30% nižanih cenah

Nihče naj ne zamudi te redke prilike res lepo novo blago ceno kupiti.

Primerna božična darila: svilu, žameti, pliši, volneno, pralno blago, sukno, rute vseh vrst. — Preproge velike in na meter, preproge za predpostelje, za na stene, za čez zofo, koci za potovanje in odeje. Perilno blago.

Bosenske železnice.

Vladna predloga o bosanskih železnicah ni presenetila samo poslanskih krogov ampak tudi širše občinstvo i vsled naglice, s katero se namerava graditi in izpopolniti bosansko železniško omrežje i zaradi visokih stroškov, katerih pri sedanji draginji na denarnem trgu ne bo mogoče prav lahko pokriti. Najbolj pa se javnost jezi nad Ogrsko, ker Mažari stavijo na avstrijski račun tako pretirane zahteve, da si bodo poslanci pač celo predlogo prav temeljito ogledali, predno jo odobre, ali pa bo treba novih pogajanj, če ostane parlament trd in če hoče odločno varovati pravice tostranske državne polovice.

Kako bodo posamezne proge tekle, o tem so listi poročali že dovolj in tudi odločno povdarjali avstrijsko stališče, kakor ga zahtevajo s e d a n j e razmere. Ker pa se železnice ne grade za eno leto, ampak ostanejo trajna pota prometa in trgovine, zato gotovo ne bo odveč, če pogledamo stvar tudi v luči bodočnosti.

Ogrska zahteva zase popolno gospodstvo nad tarifi za večino blaga, ki se izvažja iz Avstrije v Bosno in obratno. Zemljepisna lega daje Ogrski veliko prednost napram Bosni pred Avstrijo, ker večji del bosanske meje tiči v ogrskem oklepu. Pot iz Budimpešte do Sarajeva je znatno krajša kakor pot iz Dunaja do Sarajeva preko Vel. Kanize ali celo preko Zidanega mosta in zato bodo avstrijski trgovci vedno, kadarkoli jih bo prisilila v to potreba hitrih blagovnih pošiljatev, naravnost primorani dajati ogrski državni železnici lepe zasluge iz transitega prometa, ker pot iz Trsta do Splita in od tam po novo projektovani železnici preko Bugojnega do Sarajeva je tako dolga, da pride v poštev le za pošiljateve, ki niso nujne. Ogrski je torej dana možnost, obvladati tarife, na vsak način, če dobi tri zveze s Sarajevom ali pa eno, ker krajša in cenejša pot je vedno bolj priljubljena kakor dolga.

Dejstvo, da Ogrski hočejo ravno rodovitno Posavje in bogati okraj Tuzlanski priklopiti na svoje omrežje na treh straneh, pri Brodu, Šamcu in pri Brčku, nam kaže samo ogrsko trmoglavost in sebičnost, ki tudi svojega sosedu ne pusti živeti, če sama ne more. Od agrarne Bosne nima agrarna Ogrska prav ničesar pričakovati, ker že zdaj se dobri dve tretjini blagovnega prometa iz Bosne gibljeja med Avstrijo in Bosno in ne med Ogrsko in Bosno, čeprav pelje najkrajša in najhitrejša pot do Sarajeva preko Budimpešte. Ogrska si pač domišlja, da bo de v svojo okrutno silo, kakor jo je morala in jo še mora okušati Hrvatska na trgovskem polju, tudi Bosno prisilila svoje težišče predložiti v Budimpešto namesto tja, kamor danes vsak ekonomični razvoj sili, namreč proti morju. Ogrski hočejo torej po vsi sili naravni gospodarski razvoj Bosne in Hercegovine prekiniti in na umeten način napeljati proti Budimpešti, da ohrani nekaterim židovskim veletržcem z bosanskimi pridelki tranzitne dobičke. Podpiranje židovstva in domišljava megalomanija, to je izraz ogrske prometne politike.

Ker nihče ne more vedeti, kako se bodo parlamentarne razmere razvijale, zato je treba računati z dejstvom, da vlada sama predlogo o bosanskih železnicah na svojo pest uveljavi. Mogoče je tudi, da se pokaže državni zbor preveč popustljivega, skratka, mogoče je pač, da predloga postane resnica. Za ta slučaj mora biti avstrijska industrija pač dobro pripravljena in položaj ni tako neugoden, kakor se zdi na prvi pogled, če hoče avstrijska industrija enkrat delati na svojo pest in položaj bolj izkoristiti, kakor je to storila dosedaj. Bosna je krasna, bogata dežela, ki ima dovolj lesa, dovolj rud in kar je največ vredno, veliko število tako močnih vodnih sil, da industrija lahko sledi železnicam, če že iz strateških ozirov železnice ne morejo vezati le trgovsko važnih krajev. Seveda se za vodne sile mnogo bolj zanimajo Nemci iz rajha kakor pa Avstriji in so tudi že mnogo važnih postojank spravili v svojo last. Če pa se hoče avstrijska industrija zbuditi iz svoje letargije in delati, potem še ni prepozno, in še vedno je čas ustvariti v Bosni važno središče industrije, ki bi lahko zavladala po celem Balkanu. Seveda, če naši industriji in naš kapital hoče za veke ostati pri aksijomu, da je in mora ostati središče avstrijske industrije na Češkem in v Nižji Avstriji oziroma na Dunaju, potem bo težko prišla na svoj račun. Ako pa hoče iti kapital za zaslužkom v Bosno, potem se mogoče zgodi, da bodo ravno tiste železnice, ki se zdaj grade v prilog Ogrski, avstrijski industriji dale možnost tudi Južno Ogrsko s svojimi izdelki prevladati. Pod tem vidikom bo tudi že-

leznica Split—Sarajevo dobila vse drugačno vlogo nego se ji pripisuje danes, ker ne bo služila samo kot protiutež pretiranim ogrskim tarifnim zahtevam, ampak bo potem, ko se zgradi zveza preko Vardišta ali pa preko Uvca do Srbije, našim podjetnikom nudila lepo priliko, nemški in laški konkurenci na Balkanu prav izdatno stopiti nasproti. Bati se je pa, da bo naše podjetništvo tudi sedaj zamudilo ugodno priliko in bo čakalo kakor po navadi na pomoč od zgoraj, dokler ne bodo nemške trdne sedele tam, kjer je bil prostor pripravljen za nas, in nam milostno delile ubožnih drobtin z bogato obložene mize.

KNJIŽEVNOST.

Nemščina brez učitelja. I. del. Nemška slovnica za samouke. 1 K 20 vin. II. del. Slovensko-nemški razgovori v vsakdanjem življenju. 1 K 20 vin. Oba dela skupaj vezana 2 K 80 vin. — Kdor se hoče uspešno in hitro priučiti nemškemu jeziku, ta naj si nabavi oba dela navedene knjige. Slovnica ga bo uvedla v potrebne slovnične pojme nemškega jezika, razgovori mu bodo pa pomagali, da bo znal ta jezik tudi porabiti, in se razgovoriti z Nemcem.

Šleibinger, Slovarček nemškega in slovenskega jezika. Cena 1 K 20 vin, vezano 1 K 80 vin. — Ta izboren slovarček obsega ves besedni zaklad, ki pride v poštev in rabo v vsakdanjem življenju. Njegova prednost obstoja posebno v tem, da jasno navaja tudi vse slovnične oblike posameznih besed, radi česar je njegova uporabnost neprimerno boljša in večja, kot drugih podobnih slovarjev. Slovar je priporočljiv za samouka in dijaka.

Urbanus, Knjiga o lepem vedenju. Cena 3 K, vezana 4 K. — Ta knjiga vsebuje pouk, kako se obnašajmo, da bo naše vedenje dostojno, vzgledno, in vsakemu dopadljivo. Ona je najboljši svetovalec priprostega človeka in izobraženca, kajti vsak pride lahko ob raznih prilikah v zadrego in ne ve, kako se mora vesti.

Pleiwels - Kalinšek, Slovenska kuharica. 6. natis. Velika izdaja s slikami 6 K. Mala izdaja (brez slik) 3 K 60 vin. — To je najboljše, najpopolnejša in najtemeljitejša slovenska kuhinjska knjiga. Kuharica, bo na podlagi te knjige kuhala okusno, tečno in z malimi izdatki. Knjigo naj si nabavi vsaka slovenska gospodinja.

Stoletna pratika XX. stoletja. Cena 1 K 30 vin., vezana 2 K. — Ta koristna knjiga podaja poleg navadnih pravil o časoslovju tudi glavna gospodarska pravila, in najvažnejša zdravstvena navodila.

Katoliška bukvarna, Ljubljana.

Zobna krema
KALODONT
Usna voda

Ovratnike za pročastito duhovščino
priporoča **Josipina Podkrajšek**
Ljubljana, Čevljarska ulica šte. 2
— Naročila po pošti se izvrše točno. —

„NUISOL“ je in ostane slejkoprej nedosežen v presenečenem naravnem barvanju las in brade. Dobi se v svetli, ružjavi in črni barvi, steklenica po K 2-50 v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.
od Bergmann & Co., Tešila ob Labi

Zlate svetlinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zobor.
Seydlin
Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Ugodna priika! Velika hiša

Z dobro idočo, staro gosilno tik glavne ceste
je naprodaj. Hiša je enonadstropna, z gospodarskim poslopjem vred cenjena na 11.000 K. Proda se zaradi smrti moža. Natančna pojasnila daje Mar. Sink, gosilničarka, Naklo pri Kranju.

D mača najnovejša
konfekcijska trgovina
Maček & Komp.
Franca Jožefa cesta 3

se priporoča cenj. p. n. občinstvu v nakup

narejenih oblek.

Sprejemajo se naročila po meri, ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. železnice.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Dobre vinske sode

iz hrastovega lesa, prav močne, od 400—700 litrov, proda po nizki ceni **FRAN CASCIO**, vinski trgovec, Ljubljana, Lingerjeva ulica šte. 1, za Škofijo. 3131

Lekarnar

v starosti 31 let, katoliške vere, bivač v trgu na hrvatsko-štajerski meji, se želi poročiti z gospodično, ki bi imela primerno premoženje. Ponudbe s sliko pod šifro „Vesela bodočnost“ odpošilja pod številko: V. 9995 anončna pisarna Haasenstein & Vogler a. dr. na Dunaju I. Neuer Markt 3. Anonimna pisma kakor tudi posredovalci izključeni. 3542

Ostanke blaga
3055
ki so se pri meni v velikih množinah, nabr., dajem, da se jih čimprej iznebim, glob. pod ceno!
Zahtevajte **vzorce ostankov** blaga za moške in ženske obleke poštne prosto.
Izvoz sukna **Karl Kasper**
Innsbruck 332.

Priznalna odlika za izvoz vin.
Odlikovana zaloga italijanskih vin

Prodaja na debelo in na drobno za italijanska, istrska, dalmatinska in bosanska vina.

3324

Tommaso Lodisco

Dunaj XV. Fünfhansg. št. 10 in Berlin N. W.
Dobavitelj c. kr. državnih uradnikov.

F. K. KAISER, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

Priporoča svojo največjo zalogo pušk in samokresov ter lovskih priprav. Avtomatične pištole: „Browning“, „Steyer“ itd.
Najboljši toplič „Salut“.

V zalogi ima vse potrebščine za ribji lov, v največji izbiri po najnižjih cenah. Poprava koles (biciklov) ter njih deli. Popravila točno in ceno. Umetalni ogenj. C. kr. prodaja smodnika. Cenik zastoj in poštnine prosto.

Najcenejše in najbolj učinkujoče odvajalno sredstvo!

Filipa NEUSTEINA
poslajene odvajalne **kroglice**

(Neusteinove Elizabetne kroglice)

Pred vsemi drugimi podobnimi izdelki imajo prednost te kroglice, proste vsakih škodljivih prmasi, uporabljajo se z največjim uspehom pri boleznih v spodnjem delu telesa, lahno odvajajoče, kri čisteče; nobeno zdravilno sredstvo ni ugodneje in obenem povsem neškodljivo, da bi preprečilo izvor premočnih bolezni. Radi poslajene oblike jih radi uživajo otroci. Skatljica s 15 kroglicami stane 30 vin. ovoj po 8 skatljic, torej 120 kroglic, stane le 2 K. Če se pošlje naprej 2-45 K, se pošlje franko 1 ovoj.

Svarilo! Najpo se svari pred ponarejanji. Zahtevajte **Filipa Neustaina „odvajalne kroglice“**. Pristne le, če nosi vsaka skatljica in navodilo našo zakonito varstveno znamko v rdečo-črnem tisku „Sveti Leopold“ in podpis „Filip Neustein, Apotheke“. Naše trgovsko sodniško zavarovane embalaže morajo imeti našo tvrdilo

Filipa Neustaina lekarna

„pri sv. Leopoldu“

— Dunaj, Plankengasse 6. —

Zaloge v Ljubljani: **Rihard Sušnik, lekarnar**, 3336 in v več drugih lekarnah.

Zahtevajte vzorce!
Barhant, flanele, modno blago, opreme

platno, damast, kanafas itd. same novosti, razpošilja franko izvozna tvrdka **V. J. Havliček in brat v Podčrbradeh** na češkem.

Razpošilja tudi franko po povzetju 1 zavoja 40 m raznovrstnih ostankov od poletnega in zimskega perila v širokosti 1 do 8 metrov samo za 18 K.

3135 **Ugodna prilika! Izredno ceno!**

Zanesljivo dobro

blago za moške in ženske obleke najdete 3428

„Pri Škofu“

Ljubljana zraven Škofije. (Fazile na podobo škofa pri vhodu.)

V prvem nadstropju je veliko skladišče izgotovljenih oblek.

Letna produkcija čes 2000 Lokomobil.

HEINRICH LANZ MANNHEIM
Naslov za brezjavke: LANZFILIALE DUNAJ.
Pisarna: **DUNAJ VIII.**
Laudongasse 9. Telefon 18881 b.

Vročeparne-Lokomobile
z zaklopnim krmilom „Sistem Lentz“
Jednostavna postrežba. zmožnost do 1000 PS. Največji prihranek.

Obisk inženirja in ponudbe brezplačno.

LANZOVE vročeparne Lokomobile z naravnost vezano Dynamo.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Podpisani se usojam slav. občinstvu vlijudno naznanjati, da sem otvoril

trgovino z usnjem

v Ljubljani, na Erjavčevi cesti št. 2
nasproti jubilejnega gledališča.

V zalogi imam veliko izber domačega in inozemskega usnja, kakor znamke Blumenthal, Grison, Chevreux, potem Ideal, Cornelius Heyl Box, nadalje vse čevljarske potrebščine, kakor tudi zgornje dele, razne trakove, zaponke itd. — Nadalje razne kreme: Globin, Globus, Erdal, Afrikan.

Vse po najnižjih cenah! — Gumijsol podpevalniki „Palma“.

Alojzij Sestak

trgovec z usnjem.

3509

Gospodinjite
najceneje

ako se poslužujete k pripravi Vašega zajutreka, malice ter večerje zrnati kavi podobnega „pravega :Francka: z kavim mlinčkom“.

In zakaj?

Ker „pravi :Frank“

poseduje blagovonjav okus, ki povzdiga vonjavo zrnate kave ter je pritem vendar najcenejši, ker je najizdatnejši kavin pridelek.

emp 97/25.648

Advokat dr. Jos. Ažman

Ogrov odvetnik in zagovornik

Ljubljana, Dunajska cesta 6/I.

3458

Avtomobilna zveza Krško-Kostanjevica-Rudolfovo
Vozni red.

Zjutraj	Popold.	Vozne cene		Postajališče		Vozne cene		Dop.	Zvečer
		K	v			K	v		
7:30	3:30	—	—	odh.	Krško	4	—	1:10	8:10
8:20	4:20	1	60	↓	Kostanjevica	2	40	12:20	7:20
8:45	4:45	2	40	↓	Št. Jernej	1	60	11:55	6:55
9:30	5:30	4	—	prih.	Novomesto	—	—	11:10	6:10

Avto vozi v Rudolfovo tudi na kolodvor. — Posamezne določbe so objavljene na postajališčih.

3497

Visoko, moderno podoba, lepoto linij, udobnost daje samo

Warnerja Rust Proof

STEZNIKI

(Originalno ameriški izdelek).

Se pere kakor vsako drugo perilo, ne da bi se od stranile vloge. — Za vsak kos se jamči.

Edina zaloga v Ljubljani:

Josipina Podkrajšek,

Ljubljana, Čevljarska ulica št. 2.

Priporoča tudi veliko zalogo higijskega perila, jagnjevega in Tetra ter vse druge modne predmete najboljše kakovosti.

Naročila po pošti se izvršujejo točno.

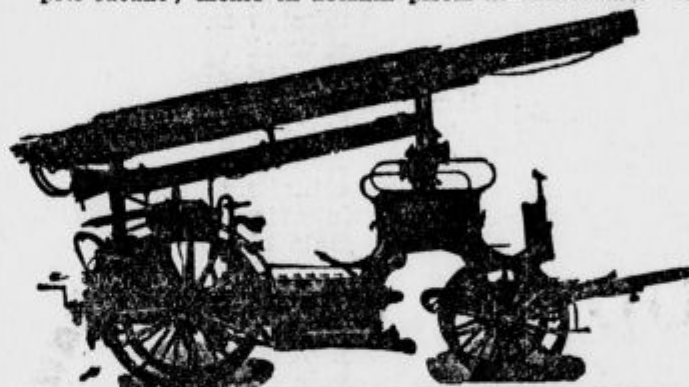
Bencinmotorne turbinske brizgalnice „Marka Linc“

na kontingentu od nas prvi izumljeni izdelek. — Patent v vseh državah. — Moderni izdelek. — Lahka tešina. — V treh velikostih.

Pet različnih izdelnih načinov za vse krajevne razmere.

Konrad Rosenbauer & Kneitschel, Linc ob Donavi.

Dalje tvrdka Konrad ROSENBAUER priporoča svoje najboljše izdelke dvo- in štirikolesnih vozniških brizgalnic. Patentirano „Koebe“-brizgalnico - snemalko, katero eden gasilec naloži in razloži (izključljivi patent tvrdke). Dalje vse ostale gasilske predmete, opreme in rekvizite. Lestve, vozičke za cevi in mostvo, izvrstne nepremočljive cevi. Vse vrste znamenj, čepice, čelade, krasne sekirice in elegantno pasove najnovejših izdelkov. Priporočilne liste posedujemo od vseh strani. Do sedaj nad 45 bencinmotornih brizgalnic v delu in prometu. Sigurno delovanje brez vsake posebne izkušnje. Vozne brizgalnice najboljše vrste, lahke za vožnjo in delo. Pohvalna in zahvalna pisma na razpolago. — Plačilni pogoji po dogovoru na odprte račune; menic in dolžnih pisem ne zahtevamo. Obračajte se za nasvete in naročila samo na Vašega

rojaka in domačina, kateri zastopa vrlo solidno, realno, kulantno in v vsakem oziru postrežljivo tvrdko. — Priporoča se vsem znancem in prijateljem večletni strokovnjak in zastopnik

Fran Samsa
Zagreb

Gunduličeva ulica št. 21.

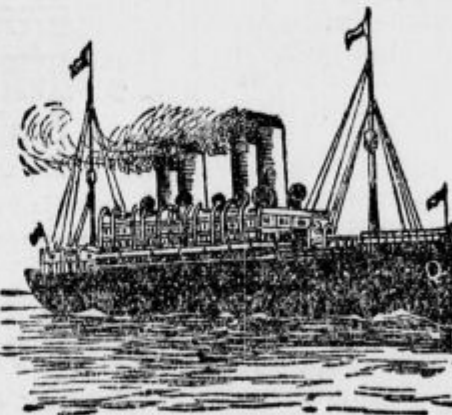
3422

Potniki v Ameriko!

ki so previdni, se vozijo dandanes samo z najnovejšimi parniki „VELIKANI“ preko HAMBURGA. — Največji parnik na svetu je

IMPERATOR

Dolg je 920 čevljev (280 m), nosi 50.000 ton ter je prva ladja na 4 vijake, dočim so bili dosedaj največji in najhitrejši parniki samo na 2 vijake. „IMPERATOR“ je široko morje preplul v 20 dneh trikrat ter se je moral pri tem še v Hamburgu in New-Yorku z izkladanjem in nakladanjem

jem po poldrugi dan muditi. — Morska vožnja v 6 do 6 1/2 dneh se popolnoma jamči.

O prvi vožnji „Imperatorja“ piše „Glas Naroda“ iz New-Yorka: „Imperator“ je višek moderne tehnike. Ropotanje strojev se čisto nič ne sliši. Ladja pluje tako mirno, da človek skoraj ne ve,

da je na vodi, ter se niti malo ne da primerjati z drugimi morskimi velikani. Približno tako so urejeni tudi drugi „velikani“ „Hamburg-Amerika linije“. Vsi imajo v III. razredu sobe samo z 2, 4 ali kvečjem s 6 posteljami. Hrana je obila in dobra. Taki „velikani“ so poleg „IMPERATORJA“, „KAISERIN AUGUSTE VICTORIA“ (25.000 ton), „AMERIKA“ (24.000 ton), „CLEVELAND“ in „CINCINNATI“ (po 20.000 ton) itd.

Važno! Vsa potnik dobi pri meni pismeno garancijo, da je prost vseh stroškov za hrano in stanovanje ko se pripelje v Hamburg.

Vsakojaka pojasnila daje brezplačno:

Fr. Seunig, Ljubljana, Ročedvorska ulica velika številka 28.

Domače podjetje

Janko Češnik

Lingarjeva ulica Ljubljana Stritarjeva ulica

2644

Priporoča slavnemu občinstvu pri nakupovanju jesenskih in zimskih potrebščin svojo veliko izbiro najnovejšega modnega blaga za moške in ženske obleke. Velika zaloga modnih pletov, šerp, rut itd. — Vzorci na ogled pošiljam po pošti brezplačno.

Cene nizke! — Postrežba strogo soidna!